

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 86 • אלול תשע"א • ספטמבר 2011 • המחיר: 30 ש"ח

שביל

844

שנה טובה
אלול
170 ש"ח

מזיקה ישראלית
Wayside
170 ש"ח

שנת צמיחה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

מזיקה ישראלית
170 ש"ח

ISRAELI MUSIC

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

שנה טובה
170 ש"ח

ממשיך לנוסע

בפרדס ליד השוקת

החליל

עלה נישא ברוח

חזרו למלאי וניתן לרכוש

דפי מזכרת

מחיר לחברי התאחדות	מחיר לקהל הרחב	דף המזכרת
40	45	תערוכת ירושלים 3000
40	45	תערוכת אשקלון 98
40	45	תערוכת ב"ש 2000
55	60	תערוכת ירושלים 2001
55	60	תערוכת תלאבול 2004
55	60	תערוכת ירושלים 2006
55	60	תערוכת ישראל 2008
55	60	תערוכת ירושלים 2010
40	45	כנס 13 (1999)
55	60	כנס 16 (2002)
55	60	כנס 17 (2003)
55	60	כנס 18 (2004)
55	60	כנס 19 (2005)
55	60	כנס 20 (2006)
55	60	כנס 21 (2007)
55	60	כנס 22 (2008)
55	60	כנס 23 (2009)
55	60	כנס 24 (2010)

(לפעמים יש רק עותק או שנים)

התשלום במזומן, בהמחאות אישיות או המחאת דואר

המוטב: התאחדות בולאי ישראל

דמי משלוח לפריט בודד עד למשקל של 500 גר' 6 ₪ (רשום 10 ₪)
 פריטים נוספים - תוספת 5 ₪ לכל 500 ג' נוספים
 הזמנות בדואר לה.ב.י - ת.ד. 4523 ת"א 61045

התאחדות
 בולאי
 ישראל

גליון מס' 86
 אלול תשע"א - ספטמבר 2011
 מחיר: 30 ש"ח
 מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
 מען המערכת לפניות ולמנויים:
 ת"ד 4523, ת"א 61045
 טל: 03-6295547
 פקס: 03-5259716
 E-mail: ipf@netvision.net.il
<http://www.israelphilately.org.il>

מנכ"ל: טיבי יניב
 עורך ראשי: משה רימר
 עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
 שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

- 3 • מכתבים למערכת
- 4 • הנפקות חדשות בארץ
- 6 • כיצד אכין אלבום בולים?
- 11 • תשובה מחו"ל
- 16 • בולים מספרים על דרזים
- 18 • דואר ממחנות פליטים בשוויץ
- 20 • באוויר, בים וביבשה
- 21 • חובב ציון
- 22 • בולי גויאנה הבריטית
- 26 • פעילות בולאית בארץ
- 27 • מבט להנפקת דצמבר 2011
- 28 • הנפקות חדשות בחו"ל
- 30 • חותמות דואר ישראל

מדוע הופסק השירות לקנדה?

שלום רב,

מצורף בזאת צילום של מעטפה ששלחתי לקנדה ביום 21 ביוני (יט סיוון) ושחזרה ביום 26 ביוני (כד סיוון) עם החותמת "מוחזר לשולח, השרות הופסק זמנית". שתי החותמות, אחת על השנייה, מתל אביב. האם יתכן שקשרי הדואר בין ישראל לקנדה הופסקו לפחות לחמישה ימים? האם יש לכך הסבר? ד"ר אברהם בלום

תשובת המערכת:

הפיתרון לשאלה נמצא בהודעות לקהל שמפרסם דואר ישראל. ביום 16 ביוני פורסמה הודעה לקהל מספר 23/11 ובה הנוסח הבא:

בשל שביתה של עובדי הדואר בקנדה, הודיע מינהל הדואר שם כי לא יטפל במשלוחי דואר מכל הסוגים המגיעים לשירותיו מחו"ל. כמו כן, הופסק משלוח דברי הדואר מכל הסוגים מקנדה. ציבור הלקוחות מתבקש לפיכך, שלא לשלוח דברי דואר, חבילות ו-EMS לקנדה עד להודעה חדשה. חברת דואר ישראל מתנצלת על ההפסקה הזמנית בשירות לקנדה. עם סיום השביתה ופתיחת השירות בקנדה תפורסם הודעה מתאימה.

ביום 30 ביוני פורסמה הודעה מספר 29/11 ובה הנוסח הבא:
בהודעה מה-16.06.2011, הודענו על הפסקת שירות ה-EMS, החבילות ודואר האוויר לקנדה, עקב שביתה. כעת, נסתיימה השביתה, והשירות לקנדה חודש באורח מלא. מעתה ניתן לקבל למשלוח דברי דואר מכל הסוגים כולל פריטי EMS לקנדה. חברת דואר ישראל מתנצלת על ההפסקה הזמנית בשירות לקנדה אשר נגרמו עקב נסיבות שאינן בשליטתה.
 אגב, פחות או יותר באותה תקופה הייתה שביתה גם בדואר של אורוגואי, וגם על כך פורסמו הודעות מתאימות.
 בכל מקרה, המעטפה הזאת מהווה תיעוד נחמד להפסקת שירות הדואר, ובהחלט יכולה למצוא את מקומה באוסף תולדות הדואר של קנדה או של ישראל.

היכן ניתן לקרוא את ההודעות לקהל של דואר ישראל?

ניכנסים אל אתר האינטרנט של דואר ישראל, בכתובת:
<http://www.israelpost.co.il>

בשורה האדומה שבתחתית המסך יש ללחוץ על המילים "הודעות לעיתונות".

בתחתית הרשימה המופיעה בצידו הימני של המסך שמתקבל יש ללחוץ על המילים "הודעות לקהל".

בהמשך למאמר "מעשה במעטפה"

לעורך שובל שלום רב,

בגיליון מס' 85 - יוני 2011 בעמוד 3, פורסמה כתבה "מעשה במעטפה" המספרת את סיפורו של אבא שלי רב - חובל בנימין ליברמן, מחלוצי הימאות בארץ. יומיים לאחר מכן התקבלה במערכת שובל הודעה מאחד הקוראים, מר ראובן מובשובסקי, שהודיע כי יש ברשותו את המעטפה המדוברת והוא ישמח לתת לי עותק ללא תמורה. קיבלתי את ההודעה בהתרגשות רבה, היות וכבר חשבתי שאין לי סיכוי למצוא את המעטפה עצמה ולי היתה רק סריקה שלה. למחרת, יום שני ה-27.6.2011 הגעתי לביתו של ראובן, שם קבלתי ממנו בתודה שתי מעטפות כאלו. בהזדמנות זו הראה לי ראובן בסבלנות רבה חלק קטן מהאוסף העצום והמדעים של הבולים ומעטפות שלו. המראה היה כל כך מרשים ומדהים ולא דימינתי לי שיש כאלה דברים. אני חייב לציין לשבח את נדיבותו וטוב ליבו של ראובן, ומאחל לו עוד שנים רבות לעסוק בתחום היות ורואים בעיניו את אהבתו לנושא. בתודה ובברכה
מקסים ליברמן

0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2144
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2145
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2146
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2147
10.20	40.80	40.80	40.80		סידרה
		42.80			מי"ר

13/9/2011

מועדים התשע"ב - סעודת ראש השנה

FESTIVALS 2011 – THE ROSH HASHANAH FEAST

0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2148
2.00	8.00	8.00	8.00	4.00 ש"ח	2149
3.00	11.80	11.80	11.80	5.90 ש"ח	2150
5.85	23.20	23.20	23.20		סידרה
		25.20			מי"ר

13/9/2011

משחקי ילדים

CHILDREN'S GAMES

1.30	5.20	5.20	5.20	2.60 ש"ח	2151
1.30	5.20	5.20	5.20	2.60 ש"ח	2152
1.30	5.20	5.20	5.20	2.60 ש"ח	2153
3.90	15.60	15.60	15.60		סידרה
		17.60			מי"ר

עדכון קטלוג בולי ישראל

בקטלוג מופיעות העמודות הבאות:
מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול (לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל).

13/9/2011

חברות ישראל ב-OECD

ISRAEL, NEW OECD MEMBER

4.70	18.60	18.60	18.60	9.30 ש"ח	2135
		20.60			מי"ר

13/9/2011

מוזיקה ישראלית אלבומים נבחרים

ISRAELI MUSIC SELECT ALBUMS

0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2136
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2137
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2138
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2139
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2140
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2141
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2142
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2143

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue

Ask about special low vendor commission rates

P.O.Box 8101 – TRENTON NJ 08650 USA

E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET

Phone: 609-298-2891

העמותה התל-אביבית לבולאות

עברה מקום

לתיכון עירוני א' ע"ש מרוז
רח' שפרינצק 4 תל-אביב
(ליד הסינמטק)

המפגש מתקיים בימי ב'
משעה 16:00 עד 20.00

בכיתה מס' 115 קומה קרקע

תוויות ביול

סימה

13/9/2011

צבי השיטים

6.00

1.70 ש"ח

53TB

תודה על תרומת בולים לנוער

- לארני דרוק לזכרו של אריה לייב בן אנשל דרוק ז"ל
- לשחר בלאו, מרמת גן
- למשה ביאלי, מתל-אביב
- למרים גיל, מקבוצת גבע
- לשכטמן רדי, מרחובות
- לשאול פלוריאן לזכר אביו אהרון ז"ל
- לאבניאל עליזה, מרמת גן
- לשבתאי יעקב, מרמת גן
- להכט עמוס, מנופית
- לאבנר לוי, מכפר סבא
- לרן נגלר לזכרו של שלמה בן חיים ז"ל
- לד"ר אלי מועלם, מירושלים
- לרותי זק, מרמת גן
- לציפורה קפלן לזכרו של נחום קפלן ז"ל.
- לפלדשטיין שלום מחיפה
- למשה קול-קלמן, מקיבוץ להב.
- לרומנו בית מכירות פומביות לזכרו של אבינועם ברמץ ז"ל.
- לאמנון מאירי, מקיבוץ יגור.

תודה על תרומת ספרים לספרייה

- לפאול שוורץ, מבאר-שבא

כיצד אכין אלבום בולים?

מדריך מפורט לאספן המבקש להכין אלבום פרטי

מאת: ד"ר אלי מועלם

הקדמה

מזה כעשור שאני אוסף את בולי לאוס, והצלחתי לבנות אוסף כמעט מושלם של בולי מדינה זו. לפני מספר שנים החלטתי לסדר את הבולים באלבום מקצועי הכולל דפים איכותיים עליהם מוצגות תמונות הבולים, כפי שעושים רבים מחבריי האוספים את בולי ישראל. פניתי למספר חברות מובילות ביצור אלבומים כמו Davo, Lindner, Leuchtturm, Scott ועוד והתעניינתי ברכישת אלבום, אך אצל כולן נענתי בשלילה: לא מייצרים אלבום לבולי לאוס. משכתי בכתפי תוך שאני מסנן מבין שיני: אין לכם – לא צריך! אני אכין בעצמי את אלבום הבולים האישי שלי. בנקודה זו החלה הדרך הארוכה, שלא הייתה קלה, עד ללידתו של אלבום בולי לאוס המפואר מעשה ידי.

אקדים ואומר: תהליך יצור אלבום אישי אינו פשוט כלל וכלל, ואף אינו זול. ייצור אלבום כזה יקר פי כמה מסידור הבולים בסדרן בולים רגיל והכנתו דורשת זמן רב, הרבה "ריצות", תחזוקה שוטפת ולא מעט מפחי נפש. אבל, ללא ספק, זהו תהליך מהנה ומאתגר, והתוצאה מרהיבת עין. הכנת האלבום הופכת את איסוף הבולים וסידורם לתחביב מעניין יותר התורם לסיפוק, להגברת העניין ולרכישת ידע רב. מטרת מאמר זה היא לשתף את האספן המעוניין לייצר בעצמו את אלבום הבולים האישי שלו במעט "טיפים" שצברתי במהלך הכנת האלבום, שכלל הרבה נסיונות ואף טעויות אין ספור.

בחירת הנייר לאלבום הבולים

השלב הראשון בהכנת אלבום הוא בחירת הנייר. הנייר בו נשתמש לבניית האלבום חייב להיות נייר נטול חומצה (Acid Free), כלומר נייר שאינו מפריש חומצה במהלך השנים. נכון שהשמרבול (ראה להלן) בו נשתמש מגן מפני החומציות, אך לא כדאי לקחת סיכונים. רב יצרני אלבומי הבולים משתמשים בגדלים לא סטנדרטיים של נייר כדי למנוע העתקות וכדי שאספנים ירכשו קלטר מיוחד וציוד נלווה המתאים לנייר מתוצרתם. אני כמוכן ממליץ על נייר סטנדרטי בגודל A4 המתאים לכל המדפסות, הסורקים, הקלסרים והפרוטקטורים. צריך שהנייר יהיה לא דק מדי ולא עבה מדי. אני משתמש בנייר מסוג Digital Ivory 190 grams ולדעתי הוא מספיק עבה בכדי להחזיק את הבולים אך מספיק דק וגמיש ולכן לא תופס הרבה מקום, לא שוקל הרבה וקל להדפיס עליו. צבע הנייר עליו נדפיס הוא עניין של טעם אישי אך מומלץ להשתמש בצבעים בהירים בכדי להבליט את הבולים שנציג בהם.

ישנם ניירות מבריקים מאוד (מלוטשים) שאינם מתאימים להדפסה במדפסת הזרקת דיו ביתית פשוטה אלא להדפסה דיגיטלית בלבד שהיא יקרה מאוד. בהדפסה במדפסת הזרקת דיו, הצבע לא נקלט וכל נגיעה קטנה בחלק המודפס גורמת למריחה מכוערת ומשחיתה את הדף. אל תקנו נייר לפני שאתם בודקים אם ניתן להדפיס עליו במדפסת הזרקת דיו ביתית.

ודבר אחרון – לאחר שביצעתם את כל הבדיקות והחלטתם על סוג הנייר בו תשתמשו, קנו כמות גדולה שתספיק לכמה שנים. לעיתים נייר מסוג מסוים אוזל בחנות ממנה רכשתם וקשה למצוא אותו בחנויות אחרות.

נייר לאלבום הבולים ניתן להשיג בכל החנויות לציוד משרדי, בחלק מבתי הדפוס הגדולים ומוכן שניתן להזמין דרך אתרי קניות שונים באינטרנט.

בחירת הקלטר לתיק דפי אלבום הבולים

לאחר בחירת הנייר, רכשו קלטר המתאים לו. בבחירת הקלטר לאחסון דפי האלבום אל תוותרו – רכשו את הקלטר האיכותי ביותר שאפשר. קלטר כזה ישמור על הדפים לאורך שנים ויקנה לאוסף אסתטיות ויוקרה. מומלץ לרכוש קלטר עם מגן אבק למרות שמחירו גבוה יותר. רכשו קלטר עם ארבע טבעות או שלוש טבעות. אל תשתמשו בקלטר משרדי פשוט בעל שתי טבעות מכיוון שבמשך השנים, כובד הדפים עם הבולים יגרום לקרעים באיזורי החירור.

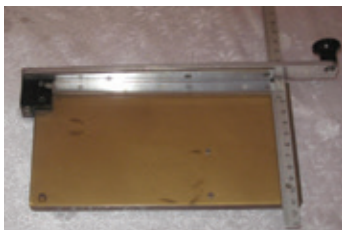

קיים מספר רב של אלבומי בולים לארצות שונות ולבושאים שונים. בתמונה: אלבום לבולי ישראל מתוצרת Lindner.

חיתוך השמרבול

לאחר שרכשנו שמרבול, נחתוך את הרצועות לגודל המתאים של הבול. רובנו השתמשנו בעבר ב"סכין יפנית" אך דרך זו אינה מומלצת מהיותה גוזלת זמן רב, החיתוך לא מדויק ולעיתים גם מסוכן. הדרך המומלצת היא להשתמש בגליוטינה המיועדת לחיתוך שמרבול. החיתוך קל ונח ומאוד מדויק. רב החברות המייצרות ציוד לבולים מייצרות גם גליוטינות וניתן לרכוש אותן בכל חנות בולים. בחיתוך השמרבול השאירו שוליים של לפחות 2-3 מ"מ מכל צד של הבול.

כיום, עם ריבוי הנפקות הגליונות וגליונות המזכרת, מומלץ לרכוש גליוטינה גדולה יחסית, בסביבות 30 ס"מ אורך, המיועדת לבולאים. המנעו מרכישת גליוטינה גדולה דוגמת זו בה משתמשים ברב המשרדים ובחנויות הצילום מכיוון והיא אינה חותכת מדויק והסטייה בה היא רבה, דבר שיפגע באסטטיות אלבום הבולים, מלבד היותה לא נוחה לחיתוך שמרבול בגדלים קטנים מאוד.

השתמשו בגליוטינה לחיתוך השמרבול והמנעו מחיתוך באמצעות "סכין יפנית".

עיצוב דף האלבום

עתה, לאחר שרכשנו נייר וחתכנו שמרבול בגודל הבולים, אנו מוכנים לעצב את דף האלבום הראשון שלנו. ראשית אומר, שעיצוב דף הוא עניין אישי ואין שום כללים מחייבים. כאן אתן רק מספר עצות כלליות שיוכלו להקל על עבודת העיצוב.

בראשית דרכי, הכנתי אלבום בולים בו כתבתי בכתב ידי את כל האינפורמציה. היתה זו עבודה סזיפית שלא איפשרה כתיבה נרחבת מעבר לכמה מילים, גרמה לבזבז רב של נייר עקב שגיאות וטעויות שלא ניתן היה לתקן, יצרה חוסר אחידות והוכחה כמסורבלת ולא יעילה. את דפי אלבום בולי לאוס החלטתי לעצב במחשב ולהדפיס במדפסת.

ישנן תוכנות גרפיות שונות עימן ניתן לעצב את דף האלבום. אני משתמש בתוכנת Microsoft Office Publisher המגיעה עם חבילת ה-Office. בהתקנת תוכנות ה-Office ישנן שתי אפשרויות: התקנה סטנדרטית והתקנה מתקדמת (Advance). עם ההתקנה, בחרו ב"מתקדם" ואז תותקן במחשבכם תוכנת ה-Publisher יחד עם שאר תוכנות ה-Office.

במבט ראשון נראית תוכנת ה-Publisher כמו תוכנת Word אך יש בה הרבה פונקציות שימושיות שיקלו עליכם את עיצוב הדף. אני ביצעתי נסיונות עיצוב רבים עד שגיבשתי החלטה סופית כיצד יראה דף האלבום. הנסיונות כללו בחירת צורת המסגרת, פונט האותיות וגודלן, צבעים וסמלים. הצעתי היא לעצב מסגרת פשוטה יחסית ולא

אני מאחסן את דפי האלבום בקלטר איכותי בעל ארבע טבעות מסוג Vario F מתוצרת Leuchtturm. מובן שקיימים בשוק קלטרים לא פחות איכותיים של חברות נוספות וכדאי מאוד לעשות סקר שוק לפני הרכישה.

בחירת הקלטר בשלב זה עוד לפני שהכנו את אלבום הבולים חשובה בכדי שנוכל להחליט מראש על צורת חירור הדפים וכן על המרווח אותו נשאיר בדף לצורך החירור.

בחרו בקלטר תואם עם מגן אבק עם שלוש או ארבע טבעות.

שמרבול ("הוויד")

השמרבול הוא משטח פלסטיק דו שכבתי, שכבה עם דבק ושכבה שקופה, לתוכו מכניסים את הבול ומדביקים על נייר האלבום. רב האספנים קוראים לשמרבול בשם "הוויד" מהסיבה הפשוטה: ממציא השמרבול, האנס ווידמאייר, הקים את החברה הראשונה שיצרה מוצר זה וקרא לה בשם "הוויד" כקיצור שמו ובמשך שנים היתה זו החברה היחידה ליצור שמרבול. יותר מאוחר קמו חברות נוספות אך השם "הוויד" ממשיך להיות בשימוש.

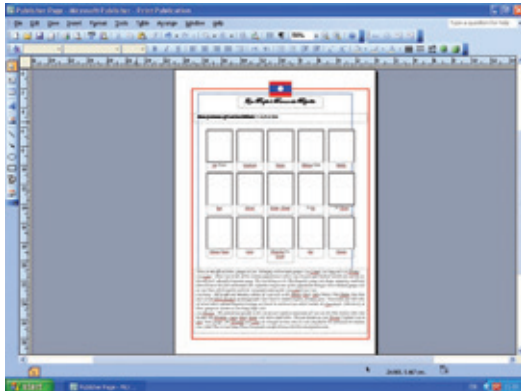
ניתן להשיג את השמרבול בשני צבעים עיקריים – שחור ושקוף. רצועות השמרבול מיוצרות בחבילות שבכל אחת גודל מסוים של רצועות, אך ניתן לרכוש גם חבילה המכילה רצועות בעשרה גדלים שונים – החל ברצועה הקטנה ביותר בגודל 3x21 ס"מ וכלה בגדולה ביותר בגודל 12.5x16.8 ס"מ. החסרון ברכישת חבילה עם גדלים שונים הוא בתכולת מספר רב של רצועות בגדלים פחות שימושיים (רצועות לבולים קטנים מן המניין) ומספר נמוך של רצועות גדולות לגליונות בהן השימוש רב יותר.

ניתן לרכוש חבילות שמרבול עם גודל אחיד או חבילה המכילה מגוון של גדלים. צבעי השמרבול הנפוצים הם שחור ושקוף.

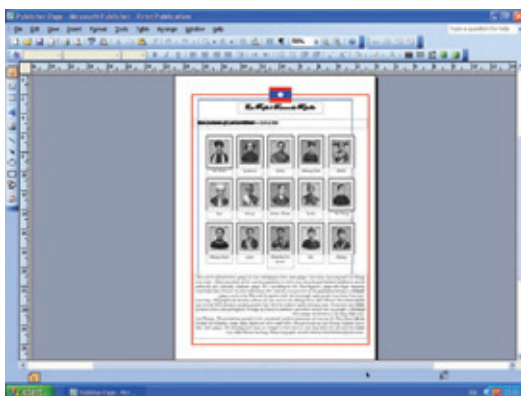
הכיתוב על הדף גם הוא עניין אישי ונתון לשיקול האספן. ברב אלבומי הבולים המסחריים הכיתוב כולל כותרת הנושאת את שם סדרת הבולים, תאריך הנפקה ולעיתים מספר קטלוגי. השתדלו לא להעמיס פרטים טכניים רבים כדוגמת כמות הנפקה, שיטת הדפסה, פרפורציה, צבעים וכו' התופסים מקום רב ולרוב ניתן למצוא אותם בקטלוגים. הפרטים הטכניים היחידים בדפי האלבום שלי הם שם הסדרה ותאריך הנפקתה. את דפי האלבום שלי בחרתי לכתוב באנגלית באותיות בפונט Monotype Corsiva אותו מצאתי כנאה וברור ביותר.

חברות שונות, דוגמת Scott, מוסיפות כיתוב עם הסבר קצר מתחת למסגרת הבול. גם אני מוסיף כיתוב מתחת למסגרת המתאר במילה או במשפט קצר את נושא הבול. מכיוון ואלבום הבולים אותו אני מייצר מיועד לאספנים המתעניינים בלאוס, אני רושם בנוסף אינפורמציה קצרה על נושא סדרת הבולים, בעיקר כאשר היא מתארת נושא הקשור לתרבות לאית. במידה ואתם מוסיפים אינפורמציה, השתדלו שהכיתוב לא יתפרס מעבר לשליש העמוד ושהשטח המיועד לבולים יהיה גדול לפחות פי שניים ממנו.

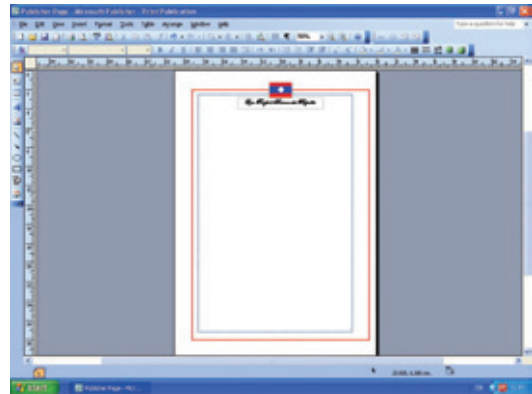
הוסיפו כיתוב קצר ותמציתי לבולים ואל תעמיסו את הדף בפרטים טכניים רבים.

יצרני אלבומים מקצועיים המיועדים לשווק נהגים לסרוק את הבולים ולשלב את תמונתם בתוך המסגרות המעוצבות. שלב זה הוא הארוך והמייגע ביותר בכל תהליך ייצור האלבום. מובן שאם אתם מעצבים לעצמכם אלבום אישי, שלב זה מיותר לחלוטין.

שילוב תמונות הבולים במסגרות הוא שלב מיותר כשאתם מעצבים לעצמכם אלבום בולים אישי.

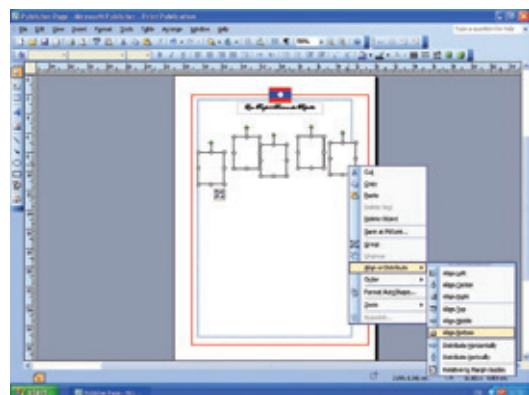
להרבות בסמלים רבים שסיטו את תשומת הלב מהבולים ואף יתפסו מקום יקר (טעות שעשיתי בעיצוב אלבום אוסף בולי המיתולוגיה שלי). באלבום שלי שילבתי בראש המסגרת דגל קטן של לאוס ותו לא. אל תשכחו להסיט את המסגרת ימינה או שמאלה כתלות בשפה בה אתם משתמשים, בכדי להשאיר מקום לחירור הדף.

עצבו מסגרת כללית לדף האלבום שלכם אותה תעתיקו לכל שאר דפי האלבום. מומלץ מאוד להשתמש בתוכנת ה־Microsoft Publisher המגיעה עם חבילת תוכנות ה־Office.

את המסגרות לבולים אני מעצב לפי גודל השמרבול. באמצעות הפונקציה Align or Distribute אני מיישר את המסגרות וממרכז אותן ביחס למסגרת הכללית כדי לשוות לדף מראה סימטרי ונאה. בעבר, כשהשתמשתי בשמרבול שחור, לא עיצבתי מסגרות לבולים – דבר שהיה טעות חמורה מכיוון ותהליך הדבקת השמרבול היה מייגע ולא מדויק.

המנעו מעיצוב הדפים בצורה כזו שהבולים יהיו תמיד במקום מסוים בדף (כדוגמא: דפים בהם תמיד סדרת הבולים בחלק העליון של הדף והכיתוב בחלק התחתון). זאת בכדי למנוע מצב של יצירת בליטות ("בטן") באלבום הבולים. השתדלו לפזר את הבולים בכל חלקי הדף או לשים אותם באיזורים שונים בדפים שונים. אל תעמיסו הרבה בולים בדף אחד גם אם תצטרכו להדפיס יותר דפים. במידה וסדרת הבולים גדולה ומכילה מספר רב של בולים, הציגו אותה ביותר מדף אחד. כך תתנו לדפים מראה אזורי ונאה יותר.

עצבו את מסגרות הבולים לפי גודל השמרבול שחתכתם וישרו אותן באמצעות הפונקציה Align or Distribute.

דפים קודמת שחורתם שימשם לכם כתבנית. כך יהיו כל הדפים מחוררים באותו האופן, דבר שיוסיף לאסטטיות האלבום. ניתן להשתמש במחורר ביתי המתאים לחירור מספר רב של דפים. מחורר כזה יקר מאוד ואין לי ניסיון בעבודה עימו. מחורר דוגמת זה שבתמונה ניתן לרכוש בבתי עסק לציוד משרדי ובאתרים שונים באינטרנט.

חוררו את דף האלבום רק לאחר הדפסתו. ניתן לחורר את הדפים בעסקים הנותנים שירות משרדי או במחוררים הניתנים לרכישה כדוגמת זה שבתמונה.

הדבקת השמרבול לדפי האלבום

לאחר הדפסת וחירור הדף הגיע הזמן להדביק את השמרבול. הדביקו ע"י לחלוח קל של מספר פינות השמרבול במים. השתמשו בסרגל אותו הצמידו לקו התחתון של מסגרת הבול בכדי שניתן יהיה להדביק את השמרבול בצורה מקבילה למסגרת. נגבו ויבשו טיפות מים שחרגו מעבר לגבולות השמרבול.

ישנה בעיה בהדבקת רצועת שמרבול גדולה במיוחד לגליונות או לגליונות מזכרת והיא התעוותות הדף לאחר ההדבקה. הפתרון לכך הוא לחלוח השמרבול בצד אחד בלבד והדבקתו לדף האלבום.

הדביקו את השמרבול בעזרת סרגל. הקפידו לייבש היטב את דפי האלבום לאחר ההדבקה.

הדפסת דף האלבום

לאחר עיצוב הדף אנו מוכנים להדפסתו. על אחת הבעיות בהדפסה, מריחת הדיו, כתבתי בפסקה הראשונה. קיימת בעיה נוספת והיא התעגלותם של הדפים בזמן ההדפסה והתעוותותם כתוצאה מכך. הדבר קורה מהרבה סיבות והעיקרית שבהן היא שימוש במדפסת בה נייר מתעגל על צילינדר ההדפסה. מדפסות אלו מתאימות לנייר סטנדרטי ולא לנייר עבה כפי שבחרנו. השתמשו במדפסת ביתית בה נייר אינו מתעגל במהלך ההדפסה אלא יוצא ישר. אזהרה: לעולם, אך לעולם, אל תדפיסו על דפים מחוררים מראש (בכדי להכניסם לקלסר). חירור הדפים יוצר בליטות בדף המפריעות לתהליך ההדפסה, גורמות למריחת הדיו ויכולות לגרום לנזק למדפסת. לי נסדקו ראשי הדיו ונפגמו כתוצאה מבליטות החירור בדף המודפס.

הדפיסו את דף האלבום במדפסת בה נייר אינו מתעגל.

יש המעדיפים להדפיס את דפי האלבום בהדפסה דיגיטלית בבתי עסק המספקים שירותי צילום. ללא ספק, הדפסה דיגיטלית נאה יותר, חדה וברורה ומעניקה לאלבום הבולים מראה מקצועי ומכובד. יתרון נוסף ומשמעותי בהדפסה זו הוא שהדיו אינו נמרח על פני הדף כפי שקורה בהדפסה במדפסת ביתית וכן היכולת להדפיס על סוגי נייר רבים כולל מבריקים. אבל... הדפסה זו יקרה מאוד ועלותה הכוללת מייקרת את הנפקת האלבום פי כמה וכמה!!! אם בכ"ז החלטתם להשקיע ולהדפיס בהדפסה דיגיטלית אני מאוד ממליץ לא להדפיס בצבע אלא בצבעי שחור-לבן בכדי לצמצם את העלויות הגבוהות. כמו-כן, הקפידו להדפיס תמיד באותה מכונת דפוס ולא במכונות שונות מכיוון ויתכנו שינויי גוונים משמעותיים. בעיית התעגלות הנייר והתעוותות קיימת גם בהדפסה דיגיטלית בגלל אי כיוון נכון של טמפרטורת מכונת הדפוס ע"י הדפס.

חירור הדפים

את דפי אלבום בולי לאוס אני מתייק שירות בטבעות הקלסר (אפשר לשמור בשמרדף – כפי שארחיב בהמשך). חירור אני עושה לפי מספר טבעות הקלסר לקבוצה גדולה של דפים מודפסים. בהרבה עסקים הנותנים שירות משרדי כדוגמת "גרפוס" או בבתי דפוס יש מכונות לחירור דפים. בכל חירור חבילת דפים קחו איתכם דף אחד מקבוצת

יש הנוהגים לאחסן את הדפים מבלי לחזור אותם בתוך שמרדפים (ניילוניות) בקלסר ואף אני מאחסן כך את דפי האלבומים הראשונים שיצרתי. בעיני, צורת אחסון זו נאה יותר, אסתטית, מעניקה לאלבום יוקרה ואף נוח יותר לדפדף בדפים, אך בכ"ז אני לא ממליץ עליה. החסרון בה הוא המשקל הרב של האלבום והאפשרות לאחסן פחות דפים בקלסר. יש גם הטוענים כי לאורך זמן אין לשמור בולים בשמרדף כי הנייר "צריך לנשום".

אם בכ"ז החלטתם לאחסן את הדפים בשמרדפים, זה המקום לאזהרה חמורה: לעולם אל תשתמשו בשמרדף זול המפריש חומצה!! לאורך השנים יגרום הדבר נזק בלתי הפיך לאלבומי הבולים ולבולים עצמם למרות שהשמרבוול מעניק הגנה. רכשו שמרדפים איכותיים נטולי חומצה עבים במיוחד המיועדים לאלבומים למרות היותם יקרים מאוד. כל החברות המייצרות קלסרים לאלבומי בולים, מייצרות גם שמרדפים עימן ניתן לאחסן את דפי האוסף. שימו לב ורכשו קלסר המתאים לשמרדף בו אתם משתמשים.

אם החלטתם לשמור את דפי האלבום בשמרדף, השתמשו רק במוצרים נטולי חומצה ובקלסרים מתאימים.

שמירת אלבום הבולים

לאחר תיוק דפי האלבום בקלסר, בין בחירור ובין בשמרדף, כל שנותר הוא להנות ממנו וללמוד כיצד לשמור עליו ועל אוסף הבולים בכלל. לשמירה על אוסף בולים כללים רבים אך נשאר זאת למומחים ממני.

דף האלבום מוכן

זהו, ניתן לברך על המוגמר. דף האלבום מוכן וכל שנותר הוא להכניס את הבולים לשמרבוול המיועד להם. מובן שאת הבולים נכניס במלקטת (פינצטה) בלבד ולא במגע ידיים. הקפידו לא להכניס בולים תיכף לאחר הדבקת השמרבוול אלא כעבור זמן מה בו איפשרתם יבוש.

הכניסו את הבולים לשמרבוול בעזרת פינצטה בלבד ולא מגע ידיים.

דף האלבום מוכן!!

תיוק דפי האלבום בקלסר

לאחר הכנת הדפים נתייק אותם בקלסר שרכשנו. אל תעמיסו דפים רבים מידי על הקלסר בכדי לא לגרום לעומס ולעיוות הקלסר. מאידך, אל תתייקו מספר מועט של דפים מכיוון שכובד הדפים יגרום לקריסה שלהם לתוך החלל שבקלסר ולהתעוותותם. תיוק מספר דפים אופטימלי לא יזיק לקלסר, יתן תמיכה וישמור על הדפים ישרים.

הדרך המומלצת ביותר היא תיוק דפי האלבום בקלסר על ידי חירורם.

קונים בלבד!
קונים אוספים ולוטים
של מעטפות ומכתבים
שעברו בדואר מפלשתינה וישראל
 (לא מעטפות יום ראשון)
תשלום מייד
אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ
 טל. 03-5477966

תשובה מחו"ל

כיצד טיפלו מנהלי הדואר בחו"ל בגלויות עם תשובה משולמת מישראל

מאת: פרופ' אברהם בלום

כיצד נתקלתי בבעיה

מזה שנים רבות אני חוקר מדוע וכיצד קיבלו מאות יישובים ובתי הדואר שלהם שמות שמקורם בתנ"ך. מצאתי שהדרך הפשוטה ביותר להשיג את חותמת הדואר של היישוב, ובאותה הזדמנות גם לקבל מידע שיקדם אותי במטרתי, היא לפנות קודם כל למנהלי הדואר של היישובים בעלי השם התנ"כי ולבקש הסבר קצר על מקור השם, או להפנות את בקשתי ל"היסטוריון המקומי" (דמות נפוצה מאוד, בעיקר בעיירות בארה"ב). כיוון שלא יכולתי לשלוח לנמען בולים מארצו כדי שיוכל לבייל בהם את מעטפת התשובה שלו אלי, השתמשתי בגלויות דואר בינלאומיות עם תשובה משולמת, המוכרות גם בשם גלויות כפולות.

הדואר גלויות חדשות, אבל לא כפולות. לכן היה צריך להוסיף על הגלויות הכפולות בולים כדי לכסות את העלייה במחיר. אחרי שינוי המטבע הישראלי מפרוטות לאגורות (ביחס 1:10) הנפיק הדואר ביום 24.10.1960 גלויות כפולות חדשות בערך נקוב של 0.12 + 0.12 לירה (פעמיים 12 אגורות).

בתקופה בה נדרשתי להוסיף בולים על הגלויות הכפולות, הדבקתי אותם לרוב בצד שמאל של גלויות התשובה, וזאת כדי להגדיל את הסיכוי לקבל חותמת (שנייה) ברורה. המשכתי להדביק בול נוסף גם כאשר לא היה צורך בו.

באיגוד הדואר העולמי (UPU) לא אהבו את הגלויות הכפולות. הם טענו שהגלויות עלולות לגרום לתקלות במיון מכני, ושממילא אין ביקוש רב לגלויות הכפולות. בשנת 1969 הוחלט בקונגרס טוקיו של ה-UPU להפסיק את השימוש בפריטים מתקפלים בתוקף מיום 01.07.1971. בארץ הופסק השימוש בגלויות הכפולות כבר ביום 29.02.1968.

איך לבטל בול שמקורו מחוץ לארץ?

פקידי דואר רגילים להחתיים רק בולים מארצם, ולרוב אינם יודעים מה לעשות כאשר מגיע מכתב מחוץ לארץ ועליו בול בלתי חתום. מתברר שב-UPU וברוב הארצות אין הוראות ברורות ומחייבות כיצד לנהוג. בשרות הדואר של ארה"ב סבורים שאין זה מתפקידם לבטל בולים זרים, ופקידיהם יוכלו לנהוג לפי הבנתם. בישראל ההנחיה היא

גלויות דואר בינלאומיות עם תשובה משולמת

גלויות כפולות אלו היו מורכבות משתי גלויות המחוברות יחד, האחת מיועדת לשולח המקורי (המשלם את המחיר הכפול של גלויה) והגלויה האחרת – לנמען בחוץ לארץ, לשם משלוח תשובתו. הנמען צריך היה רק להפריד בין שתי הגלויות ולהחזיר לשולח המקורי את הגלויה שעליה כתוב בעברית **תשובה** ובצרפתית (השפה הרשמית של איגוד הדואר העולמי) Reponse.

בישראל הונפקה הגלויה הכפולה הראשונה ביום 31.08.1954. מחירה היה 70+70 פרוטות. בעקבות התייקרות המחירים בסוף שנות החמישים הועלו מחירי הגלויות הרגילות לחוץ לארץ באופן הדרגתי ל-90 פרוטות ול-120 פרוטות. בהתאם לעליית מחירי הגלויות הנפיק

הישראליים, אבל הוסיפו "ליתר בטחון" גם בולים מקומיים.
14% ממנהלי הדואר ביטלו את ערך הבול הנוסף בכך שרשמו עליו ידנית שני פסים בצורת X. כך נהגה, למשל, מנהלת הדואר בבית-

לחם קנטקי.

9% ממנהלי הדואר שמו חותמת **קרוב לבול הישראלי** הנוסף, כך שהעיגול עם שם המקום והתאריך לא יהיה על הבול, אך חלק אחר של

החותמת תפסול אותו.

בין מנהלי הדואר שבחרו בדרך זו גם אותה מנהלת מבית-לחם קנטקי, חמש שנים מאוחר יותר, בחג המולד 1966. היא הוסיפה שני

לבטל את תוקפו של בול בלתי חתום בדואר נכנס מחוץ לארץ, אך מבלי לחייב שיטה מסוימת איך לבטלו. מקובל לסמן ביד שני פסים בצורת X או להחתים בול ישראלי בחותמת המקומית.

כמעט כל מנהלי הדואר בחוץ לארץ, שהחזירו את גלוית התשובה, הבינו שעליהם להחתים את הבול המודפס על גלוית התשובה, אבל רבים לא ידעו מה לעשות עם הבול הנוסף. בממלכה המאוחדת יש כנראה הוראות למי מותר להחתים מה, אבל לא כל מנהלי הדואר מכירים אותו.

מנהל הדואר מ-Sion Mills שבצפון אירלנד, כתב לי שיחזיר את גלוית התשובה במעטפה, ללא חותמת, כי "your stamps are no use here". מנהל דואר בריטי אחר כתב לי שהחותמת היא רכוש של הוד מלכותה ולכן מותר לו להשתמש בחותמת רק לפי הספר. גם הוא החזיר לי את גלוית התשובה ללא חותמת במעטפה פרטית.

מתוך 360 מנהלי דואר שהחזירו את גלויות התשובות, **61% שמו את החותמת המקומית גם על בולי ישראל** שהוספתי על הגלויה. בממלכה המאוחדת נהגו כך אפילו 70% מהמשיבים. גם בשווייץ לא היססו (בתאריך החותמת שעל הגלויה 15.12.1956) השתמשו בשווייץ בפעם הראשונה בחותמת מיוחדת שהוכנה לכבוד חג המולד

ב-Bethlehem, פרבר של ברן).

היו מנהלי דואר ששמו את החותמת המקומית על הבולים

נגעו בבול המודפס על הגלויה (Bethel OH). מנהל הדואר בבית-אל שבאוקלהומה וכמה עמיתים הוסיפו (ללא הצדקה) את החותמת T המציינת שהבול לא מספיק, ושעל מקבל

בולים מקומיים – "ליתר בטחון". מנהל הדואר בווסט סלם אילינוי החתים את הבול הישראלי הנוסף בחותמת ביטול מסוג "קילר", שאינה כוללת את שם המקום

או התאריך.

14% ממנהלי הדואר לא נגעו בכלל בבול הנוסף, דוגמת מנהל

הגלויה לשלם דמי דואר, כי הבול "אינו תקף בדואר ארה"ב". מנהל הדואר בניו-סלם קנזס החתים גם את הבולים הישראליים

הדואר של בית אל (Bethel VT).

אחדים נהגו בדרך ההפוכה. הם ביטלו את הבולים הנוספים, אך לא

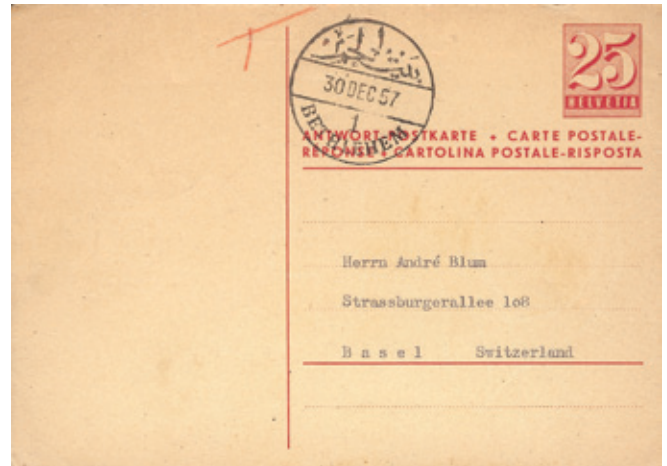
הנוספים ובכל זאת הוסיף לידם את האות T. חלק ממנהלי הדואר וכמעט כל ההיסטוריונים המקומיים שלחו מעטפה משלהם ובתוכה חומר קריאה על תולדות יישובם.

בית-לחם ותדמור המקוריות

מסיבות מובנות לא יכולתי לשלוח גלויות מישראל לארצות ערב. לכן שלחתי בשנת 1957 גלויה כפולה משוויץ לבית לחם "המקורית". פקיד הדואר הירדני הטביע ביום 29.12.1957 את חותמתו, אולם משום מה עשה זאת על הצד האחורי של גלוית התשובה. למחרת היום הוסיף הפקיד חותמת גם ליד הבול המודפס (אך לא עליו), ועוד באותו יום

קיבלה הגלויה חותמת מעבר בירושלים.

חותמת של בית לחם, ירדן, על גלויה משולמת משוויץ.

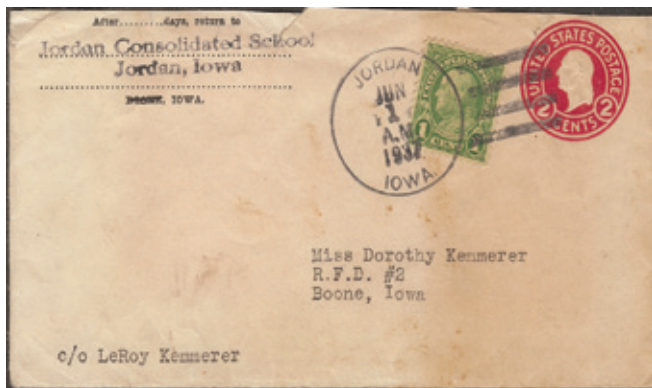
צידה האחורי של הגלויה עם חותמות בית לחם, ירדן. ניצלתי ביקור אחר בשווייץ כדי לבקש חותמת גם ממנהל הדואר בפלמ'רה (היא תדמור התנכית). הוא היה אדיב מאוד ושלח לי אפילו

גלוית נוף עם ברכות לחג המולד.

רוצים לעזור

כאשר סניף דואר נסגר, כל הדואר המיועד למנהלו האחרון נשלח לבית דואר קרוב או למרכז מיון. לפעמים, אך לצערי רק במיעוט המקרים, ענה לי מישהו שבית הדואר המבוקש נסגר. אבל היו גם כאלו שניסו לעזור לי. הנה שתי דוגמאות.

כשפניתי בשנות השישים למנהל הדואר בירדן איובה (בארה"ב) לא ידעתי שבית דואר זה נסגר כבר בשנת 1954. מי שקיבלה את גלויותי הכפולה לידיה חיפשה מעטפה ישנה עם החותמת של ירדן איובה ושלחה לי אותה עם החותמת המבוקשת משנת 1937. לכפר ירדן זה יש רק קשר בלתי ישיר לתנ"ך. שם היישוב היה בעצם Jordon , אחרי

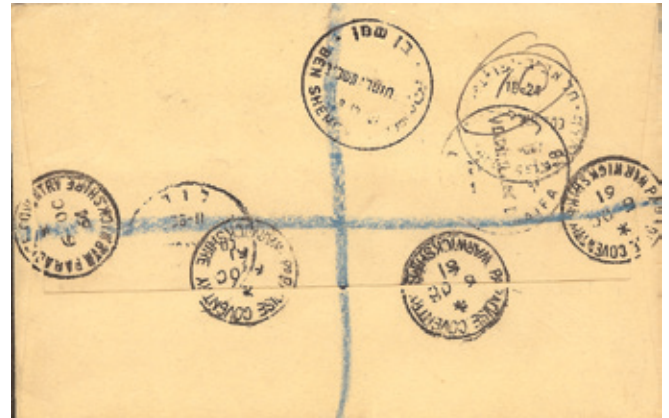

מישהו ששמו הפרטי או שם משפחתו היה Jordon . אלא מה? מקור השם Jordon היה כנראה נהר הירדן מן התנ"ך.

כאשר מנהל הדואר בסניף פרדאיז בעיר האנגלית קובנטרי קיבל ממני גלויה כפולה, ענה לי – על נייר-המכתבים הפרטי שלו – שאסור לו להחתים מכתבים רגילים, כי הסניף איננו משרד למיון דואר. מותר לו להחתים רק דואר רשום. לכן שלח לי בדואר רשום מעטפה עם בולי מזכרת, תוך הבעת תקווה שבולים אלה ימצאו חן בעיניי. בגב המעטפה, ליד ארבע חותמות של השולח יש גם חותמות מארבע תחנות המעבר

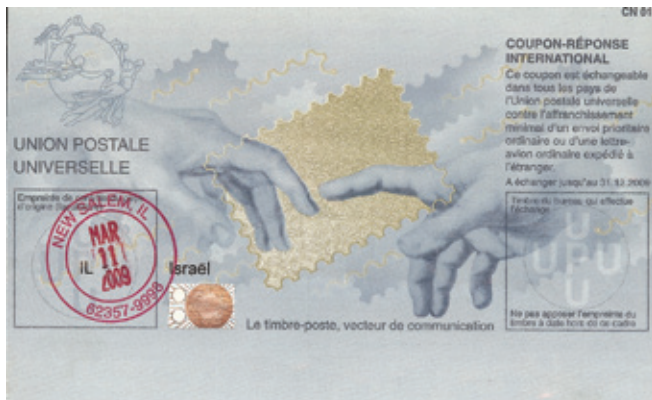
גם בחוץ לארץ מנהלי הדואר אינם מתלהבים מהשברים הבינלאומיים. פקיד הדואר שמקבל את השובר מלקוח, מוסר לו תמורתו בול המספיק לביול של מכתב בדואר אוויר. מנהל הדואר צריך לשמור על השובר עד סוף השנה. הוא יכול לשלוח את השוברים שהצטברו במשך שנה רק בינואר של השנה הבאה לפדיון. אני מוותר על תאור הבירוקרטיה שבדרך מסניף קטן בארה"ב לוושינגטון ומשם למושב UPU בברן, בירת שווייץ. אין זה פלא שמנהלי הדואר אינם רוצים להתעסק עם השוברים. רובם פשוט אינם עונים למכתבי אחרים, בעלי רצון טוב, פשוט אינם מכירים את הכללים ואינם מבינים מה שכתוב בשובר בצרפתית. כך, למשל, מנהל הדואר ב־New Salem, Illinois שם את חותמתו במשבצת המיועדת לחתימה של בית הדואר בישראל. ברור שלא ידע מה לעשות בשובר. לכן גם החזירו אלי.

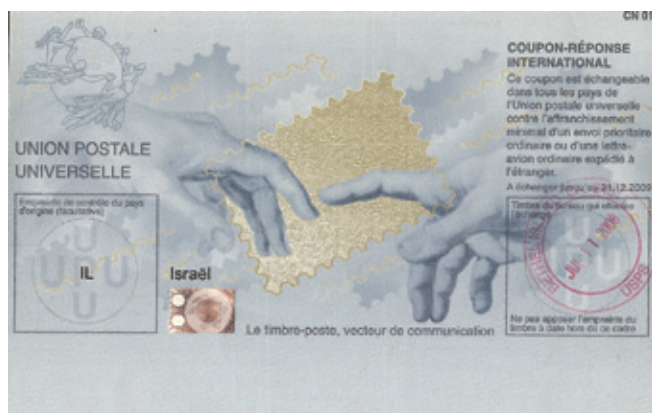
בארץ: חיפה, תל־אביב, לוד וכן שמן. (אגב: בקרבת סניף הדואר **פרדייז** בקובנטרי נמצא רחוב **עדן** עם פאב בשם "אדם וחווה").
צידה האחורי של המעטפה

מדוע גרמו שוברי התשובה לירידה באחוז המשיבים?

אחרי ביטול הגלויות הכפולות עברתי מחוסר ברירה לשימוש בשוברי תשובה בינלאומיים. כל המדינות צריכות להזמין את כמות השוברים הדרושה לה מ־UPU בברן, ושם דואגים להדפסתם. הקושי עבור המשתמש מתחיל כבר בקניית השוברים בארץ. השוברים אינם זמינים בסניפי דואר; וכאשר ביקשתי שיזמינו עבורי שוברים, אמרו לי לא פעם שאינם רוצים להתעסק אתם. כנראה הביקוש קטן. השגתי את השוברים שהצטרכתי באמצעות השירות הבולאי. על השובר כתוב בצרפתית בלבד, ללא תרגום, שבית הדואר בארץ יכול להחתים את המשבצת בצד שמאל, אבל זה לא חובה. בארצות הברית, פקיד הדואר חייב לשים את חותמתו בשעה שהוא מוכר שובר. כאשר מנהלי דואר רבים בחו"ל, ובעיקר בארצות הברית, ראו שחסרה חותמת של בית הדואר בישראל, חשבו שהשובר, ששלחתי להם, איננו בתוקף. בניגוד לשירותים בולאיים בארצות אחרות, לשירות הבולאי שלנו אין חותמת. בסניפים של הדואר לא רצו להחתים את השברים, כיוון שלא ידעו מה מותר להם לעשות ומה לא. גם אצלנו פקידי הדואר אינם חייבים לדעת צרפתית.

מנהל הדואר ב־Bethlehem Island בקליפורניה ידע באיזו משבצת יש לשים את החותמת. הוא החתים את השובר כמו שצריך, אבל במקום לשלוח את השובר לוושינגטון, הוא שלח אותו אלי, כסימן שלא שווה לו להתעסק עם פדיון.

עוד יותר הפגנתי היה היסטוריון בארכיון הממשלתי של אלאבמה. הוא הדביק את השובר הישראלי על גב המעטפה ששלח לי, עם הצד הראשי של השובר כלפי מטה. יותר מנהלי דואר החזירו לי את השובר ללא חותמת, ועוד יותר מנהלי דואר פשוט לא ענו. אחוז התשובות שאני מקבל ממנהלי הדואר ומחברות היסטוריות הוא הרבה יותר נמוך מהאחוז המקביל ב"תקופת הגלויות הכפולות".

בולים מספרים על דרוזים

בולי המדינה האוטונומית 'הדרוזים' בסוריה שלא הוכנסו לשימוש

מאת: ד"ר שמעון אביבי

הקדמה

עתיקים שהיו חלק ממקדש נבטי, שרידי תיאטרון קטן מהתקופה הרומית וכן שער רומי ששוחזר. בעיר יש מוזיאון ארכיאולוגי גדול שבו מוצגים ממצאים מהאזור, ובכללם אוסף פסיפסים מרהיב ביופיו ואוסף פסלים עשויים בזלת.

בסוידא נמצא מקאם סִידְנָא עֵין אל־זִמָּאן שהינו מקום קדוש לדרוזים. המקאם מוקדש לזכרו של חמזה בן עלי, הנביא הדרוזי החשוב, שעמד בראש המטיפים לדת הייחוד הדרוזית במצרים בשנים 1017-1021.

במרד הדרוזי בצרפתים בשנת 1925 נהרגו למעלה מ־6,000 לוחמים דרוזים, רבע מן הכוח הלוחם של ההר, ורוב כפריהם נהרסו. הדרוזים איבדו את האוטונומיה החלקית שהייתה להם, אולם למרד הייתה השפעה על המשך המאבק למען עצמאות סוריה. הדרוזים ניצלו את המרד כדי להצביע על נאמנותם לסוריה ועל זכותם להתחלק בשלטון עם הסורים. הקורבנות הרבים שהקריבו הביאו את שלטונות סוריה להקים אנדרטה ממלכתית לחללי מרד 1925 בעיר סִידְנָא, בירת הדרוזים.

שהבא

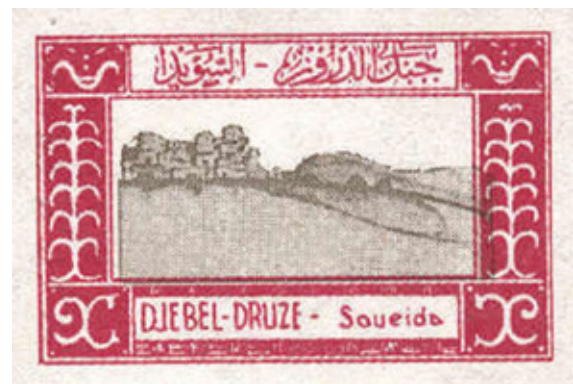
העיר שְהָבָא נמצאת במרחק 19 ק"מ מצפון לסוידא. זוהי עיר הולדתו של הקיסר פיליפוס הערבי ששלט ברומא בשנים 249-244 לסה"נ. הוא נטה חסד לנוצרים ויש הרואים בו את הקיסר הנוצרי הראשון. פיליפוס החליט להפוך את עיר הולדתו לעיר רומית, קרא לה פִּילִיפּוֹפּוּלִיס ובנה בה פורום, ארמון, מקדש, תיאטרון, מרחצאות ועוד. בניית העיר נעצרה עם מותו ומעולם לא הושלמה. אחד הפסיפסים המרשימים בשהבא הרומית מתאר בצבעים מרהיבים את דמותה של תלאסה (Thalassa), אלת הים במיתולוגיה היוונית, המתוארת כאישה שחצי גופה טובל בים, שערותיה מעוצבות כצבתות של סרטנים, היא לבושה רצועות צמחיים ואוחזת משוט בידה.

לדרוזים אין שאיפות לעצמאות לאומית ומעולם לא הייתה להם מדינה עצמאית. בלבנון הם נהנו אמנם ממידה רבה של אוטונומיה בתקופת שלטונם של האמירים (נסיכים) הדרוזים במאה ה־17 ובמאה ה־19, אך לא נוצרה טריטוריה מדינית דרוזית מוגדרת.

בשנת 1921 חלקו שלטונות המנדט הצרפתי את סוריה לחמש מדינות אוטונומיות תחת שלטונם (מדינת חֶלֶב, מדינת דמשק, מדינת העליון, מדינת לבנון הגדולה ומדינת ג'ִבֶּל דְרוּז) ובני העדה שבהר הדרוזים זכו למעמד נפרד מיתר חלקי סוריה, אבל תוך כפיפות לשלטון זר. כישלון המרד הדרוזי בשנים 1925-1927 לא מנע מהר הדרוזים לזכות במידה מסוימת של אוטונומיה. בשנת 1944 היא בוטלה סופית, והר הדרוזים היה לאחד ממחוזות סוריה לכל דבר.

שלטונות המנדט הצרפתי הנפיקו סדרה בת ארבעה בולים לשימוש המדינה האוטונומית לִבֶּל דְרוּז (הר הדרוזים), אך בולים אלו לא הוכנסו מעולם לשימוש. הבולים מוקדשים לארבע ערים בהר הדרוזים (סִידְנָא, שְהָבָא, קְנָאָת וצִלְחִיד) ומופיעה עליהם הכתובת "ג'בֶּל דְרוּז" בשפות הצרפתית והערבית וכן שם העיר לה מוקדש הבול. להלן פרטים על ערים אלה והקשר אל הדרוזים.

סוידא

סוידא (שחרורת) הינה בירת המחוז הנקרא על שמה. היא נמצאת במרחק 128 ק"מ מדרום־מזרח לדמשק. מתגוררים בה כ־90,000 נפש (נכון ל־2004), רובם דרוזים, והיא משמשת מרכז מנהלי ומסחרי לאזור כולו. היא הוקמה, קרוב לוודאי, בידי הנבִּטִים במאה הראשונה לפסה"נ. רוב המבנים ההיסטוריים בעיר נהרסו ושרדו רק שלושה עמודים

העיר צלח'ד נמצאת במרחק 30 ק"מ מדרום לסוידא, בגובה 1350 מ'. במאה ה־2 התיישבו בה הנבטים ואחר כך השתייכה לפרובינציה הרומית ערביה. במאה ה־13 בנו האיובים מצודה בראש הר געש כבוי במרכז העיר, כדי להתגונן מפני התקפה צלבנית אפשרית. לאחר התקופה הצלבנית ירד מעמדה של העיר והיא זכתה לעדנה רק החל מסוף המאה ה־17, כאשר יושבה מחדש בידי משפחות דרוזיות שהיגרו מהר הלבנון.

פרסום זה הינו קטע מתוך מאמר בשם "בולים מספרים על דרוזים", שהתפרסם בספר 'מחקרי ארץ ישראל', אריאל 198-197, ירושלים, יולי 2011, עמ' 181-204.

העיר הייתה נטושה במשך מאות שנים עד שהדרוזים יישובה מחדש עם הגירתם מלבנון החל מסוף המאה ה־17. ליד העיר נמצא מקום קדוש לדרוזים - מקאם אל־נבי שיחאן.

קנאות

העיר קנאות (קְנַת, קְנַתָּה) נמצאת במרחק 7 ק"מ מצפון־מזרח לסוידא, בגובה 1,200 מ' מעל פני הים. בתקופה הרומית הייתה אחת מעשר הערים (דְקַאפּוּלִיס), שנהנו מניהול עצמי ומהזכות לטבוע מטבעות. ערי הדקאפוליס נבנו לאורך נתיבי המסחר בין צפון־ערב לסוריה וארץ ישראל. הן יצרו מחסום בפני שודדי המדבר הערבים ושימשו מעין חגורת ביטחון. בין הערים הללו היו פִּלְדֶּלְפִּיָּה (עמאן), סְקִיתוּפּוּלִיס (בית שאן), היפוס (סוסיטא) ודמשק. בעיר יש עתיקות מרשימות מהתקופה הרומית (מאות ראשונה ושנייה לסה"נ): תיאטרון, נימפיאון, אוֹדֵיאון, מקדש זאוס ממנו נשאר שריש עמודים מפוארים בסגנון קורִינְטִי, מקדש הֵלוֹס אל השמש שהיה מוקף ב־31 עמודים וחלק מהם נשאר עד ימינו, ומקדשים נוספים.

לאחר הכיבוש הערבי במאה השביעית התדלדלה העיר, אך פרח שוב עם יישובה בידי הדרוזים החל מסוף המאה ה־17. בעיר נמצא מקום קדוש לדרוזים - מקאם קבר שיח' אָבו חֶסִין אַבְרָאָהִים א־הַגְ'רִי, שהיה המנהיג הרוחני של הר הדרוזים בשנות ה־30 של המאה ה־19. הוא ארגן את ההתנגדות של הדרוזים לאבראהים בַּאשָא, בנו של מְחַמֵד עָלִי, שפלש בראש צבא מצרי לסוריה בשנת 1831. א־הַגְ'רִי הלך לעולמו בשנת 1840 ובנו חֶסִין החליפו בהנהגת העדה.

צלח'ד

מקאם אל־נבי סבלאן - שגיאה בכיתוב בבול ישראלי

ההיסטוריה הדרוזית הכתובה אינה מזכירה את הנביא סבלאן. הדרוזים מאמינים שסבלאן הוא אבו אל־ח'יר סְלַאמָה בן עבד אל־וְהָאב אל־סַאמְרִי, שהנהיג את ההכנה לגילוי דת הייחוד הדרוזית במצרים בשנים 996-1003, והיה אחד מחמשת נביאי הדרוזים שהפיצו את הדת החדשה החל משנת 1017.

לפי המסורת הדרוזית הדבורה (שבעל פה), הנביא סבלאן יצא ממצרים לחברון כדי לשכנע מאמינים חדשים בדת הייחוד. חברון נודעה מאז ומתמיד בדבקותה הדתית, והוא נתקל שם בהתנגדות חריפה ונאלץ לעזבה. הוא פנה לגליל, אך אנשי חברון רדפוהו. האגדה מספרת שכאשר הגיע להר זבול מצא מקלט במערה קטנה בראש ההר. רודפיו אתרו את מקומו ורצו להשיגו. בדרכם היה עליהם לעבור את נחל כזיב, אך נעשה נס ומי הנחל גאו וחסמו את דרכם והם נאלצו לסגת. לפי המסורת שהה הנביא סבלאן בהר זבול שנים רבות ועסק בפירוש ספרי הדת הדרוזית. הוא בנה חדר מעל המערה, שבו התגורר בגפו כאשר חלפה הסכנה. מכיוון שישב בלב אוכלוסיה עוינת החליט לעזוב את המקום ועבר להתגורר בכפר בְּכָא בהר הדרוזים בסוריה ושם מת ונקבר. בבכא מצוי מקום קדוש לדרוזים בשם מקאם קבר אל־נבי סבלאן. הר זבול נמצא מדרום לכפר הדרוזי חֶרְפִּישׁ (שיח הברקן) בגליל העליון, וגובהו 814 מ' מעל פני הים. על ההר היה כפר ערבי בשם סבלאן, שניטש במלחמת העצמאות. הדרוזים תבעו את אדמות ההר, שהיו הקדש מוסלמי, בשל המקום הקדוש להם, מקאם אל־נבי סבלאן שבפסגתו, ובקשתם מולאה. המקאם משתרע על שטח בן 15 דונם מתוך 206 דונם של שטח ההקדש הדרוזי במקום זה.

המבנה המרכזי באתר הוא בן שתי קומות. הכניסה הראשית ממזרח מוליכה לאולם קשות. מימינו נמצאת הח'לִוה (בית התבודדות, בית התפילה הדרוזי) ובהמשכו חדר קטן, שממנו יורדות חמש מדרגות אל מערה קטנה, שבה שהה הנביא סבלאן. מבנה המקאם צבוע בצבע כחול (זהו צבעו של אבו אל־ח'יר ושל יסוד הרצון שהתגלם בו). העלייה לרגל אל האתר מתקיימת בכל שנה ב־10 בספטמבר. מועד זה הוכר כחג דרוזי רשמי במדינת ישראל. מקאם אל־נבי סבלאן על הר זבול, סמוך לכפר חרפיש, בגליל העליון.

הבול הונפק ב־22 ביולי 1986 לכבוד חג הנביא סבלאן שחל ב־10 בספטמבר. הכיתוב בבול - "קבר הנביא סבלאן, חרפיש" - הינו שגוי. באתר זה לא מצוי קברו של הנביא סבלאן אלא המערה בה התגורר.

דואר ממחנות פליטים בשוויץ

המאמר שופך אור על פרק בולאי עמום למדי בתחום דואר המחנות

מאת: אריה לין

מדיניותה זו, ובו מוצגת תמונת ילדיהם של הפליטים היהודים שקלטה בשטחה.

זרם הפליטים משטחי גרמניה גבר מאוד לאחר "ליל הבדולח", אבל המדינות הגדילו רק במעט את מיחסות הקליטה שלהם. במהלך ועידת אוויאן התנגדה בריטניה להגדרת ארץ ישראל כפתרון לקליטת היהודים, מתוך חשש שבכך תחריף את המתח בין הערבים והיהודים בפלסטינה, אולם היא התירה את קליטתם בבריטניה של כעשרת אלפים ילדים יהודים מגרמניה, עד גיל 17, במבצע שנודע בשם "קינדרטרנספורט" (משלוח הילדים).

יחסה של שוויץ לפליטים

יש חילוקי דעות רבים בציבור לגבי עמדתה של ממשלת שוויץ בכל הקשור ביחס אל גרמניה הנאצית וביחס אל האוכלוסייה היהודית, בעיקר פליטי גרמניה, ערב מלחמת העולם השנייה ובמהלך המלחמה. מיקומה של שוויץ הניטרלית, השוכנת בגבולה הדרומי של גרמניה, משך אליה רבים מן הפליטים הנסים על נפשם. אלו אשר הצליחו להשיג אשרת כניסה לאחת מהמדינות הקולטות ניצלו את שוויץ כארץ מעבר, אולם רבים אחרים אשר לא עלה בידם להשיג "ויזה" לארץ מקלט בחרו לגנוב את הגבול ולהסתגן לשיטחה של שוויץ.

לא רק יהודים עברו את הגבול אל שוויץ. כבר עם עליית הנאצים לשלטון בחרו מתנגדי המשטר הנאצי שנרדפו על ידו (דוגמת שחקנית הקולנוע מרלן דיטריך) לברוח אל השכנה הניטרלית. לאחר כיבוש פולין על ידי הצבא הגרמני ניצלו את הנתיב הזה רבים מבין אנשי הצבא הפולני שהצליחו לברוח מן השבי הגרמני וביקשו להימלט משטחי הכיבוש הנאצי.

הבעיה הוחמרה כאשר החלו הגרמנים להנפיק לתושבי אוסטריה דרכונים גרמניים, דבר שלא איפשר למנוע את כניסת הפליטים מאוסטריה המסופחת (שרובם היו יהודים). על פי דרישת השלטונות הדרכונים שניתנו ליהודים באות (JUDE) "J" אדומה ובולטת, וזאת על מנת לאפשר לשומרי הגבול להבדיל בין היהודים (שסביר כי הם פליטים ויש למנוע את כניסתם לשוויץ) ובין הגרמנים "הרגילים", שאין למנוע את כניסתם לשוויץ.

בעיית הפליטים של אירופה

בשנת 1938 התכנסה בעיר הצרפתית אוויאן ועידה ביוזמתו של רוזבלט, נשיא ארצות הברית, לדיון בבעיית הפליטים שנמלטו משטחי גרמניה הנאצית. הועידה עסקה הן בפליטים היהודים והן בפליטים הלא יהודים, מתנגדי המשטר הנאצי.

חוקי נירנברג משנת 1935 הפכו את יהודי גרמניה לנרדפים, חסרי אזרחות ומקלט. בריחת היהודים מגרמניה הלכה וגברה מדי שנה, וארצות המקלט היו בעיקר ארצות הברית, ארץ ישראל, בריטניה ודרום אמריקה.

עד 1938 ברחו מגרמניה כ־150 אלף יהודים, אליהם נוספו לאחר ה"אנשלוס" (סיפוח אוסטריה לגרמניה) עוד כ־200 אלף יהודי אוסטריה.

הנאצים ראו בשאלת גירוש יהודי גרמניה ואוסטריה עניין אידיאולוגי. בשנים אלו טרם תוכננו מחנות ההשמדה, והמטרה העיקרית של גרמניה הייתה גירושם של היהודים אל מחוץ לגבולותיה, והגעה למצב בו גרמניה תוכרז כ"ריין פון יודן" (נקייה מיהודים). מדיניות זו הופעלה בכל העוצמה, והממונה על סילוק היהודים מן העיר לינץ שבאוסטריה היה הראשון שיכול היה לדווח להיטלר שעירו נקייה מיהודים.

נציגי 32 המדינות שהשתתפו בוועידת אוויאן דנו במציאת פתרונות להגירה ההמונית ובאיתור מדינות שיקלטו את הפליטים באירופה ומחוצה לה. הנציגים ראו בכך בעיה פוליטית, ואף לא אחת מן המדינות הייתה מוכנה להתיר הגירה חופשית לשטחה.

ארצות הברית, לדוגמה, הייתה מוכנה לקבל מידי שנה לא יותר מ־37 אלף מהגרים מגרמניה, אוסטריה וצ'כוסלובקיה (כולל לא יהודים). היחידה שהפגינה רצון טוב הייתה הרפובליקה הדומיניקנית, אשר הצהירה על נכונותה לקלוט עד 100 אלף פליטים, בהסתייגות שעליהם לעסוק בחקלאות. בפועל נקלטו במדינה זו רק כ־6000 יהודים. הרפובליקה הדומיניקנית הנפיקה אחרי המלחמה בול מיוחד לציון

השווייצרים, שארצם הוצפה בהמוני פליטים, החליטו להתמודד עם הבעיה על ידי הקמת מחנות פליטים, בהם הוכזו כל אלו אשר נכנסו אל שווייץ באופן לא חוקי. תנאי החיים במחנות אלו היו סבירים, ועשרות אירגוני סעד שונים טיפלו בפליטים ששכנו בהם. מעדויות הפליטים עצמם עולה כי הם זכו ליחס נוקשה מאוד מצד השומרים שהיו מופקדים על כליאתם במחנות אלו, אותם כינו בשם "מחנות ריכוד". אולם אין כל בסיס להשוואה בין התנאים במחנות הפליטים בשווייץ ובין התנאים הנוראים של מחנות הריכוד אותם הקימו הגרמניה. עדות לתנאים אלו ניתן לראות באחת הגלויות אשר נשלחה על ידי קצין פולני פליט אל הספרייה במינכן בבקשה לשלוח לו ספר...

הדואר ממחנות הפליטים בשווייץ

נושא שירותי הדואר ממחנות הפליטים שהוקמו על אדמת שווייץ זכה למעט מאוד התייחסות ומחקר. רק על חלק קטן מעשרות המחנות שפעלו בזמן המלחמה נותר תיעוד דוארי, וחלק מן המחנות נשכח כליל. הטיפול המנהלי במחנות הפליטים שהוקמו ברחבי שווייץ הוטל על הצבא השווייצרי, שהפעיל גם את שירותי הדואר במחנות. משלוח מכתבים רגילים מן המחנות היה חופשי מתשלום, ובוצע באמצעות גלויות של הדואר הצבאי או באמצעות הדואר האזרחי של שווייץ. משלוח מכתבים רשומים היה חייב בביול אזרחי. דברי הדואר עברו בדרך כלל תחת ביקורת הצנזורה, שהטביעה על המכתב חותמות שונות כעדות לביצוע הבדיקה. במכתב הרשום אשר נשלח משווייץ לגרמניה ניתן לראות את מדבקות הצנזורה הן של הצבא השווייצרי והן של הצבא הגרמני.

הכתובת "מחנה מעצר" נשלח בדואר צבאי פטור מתשלום

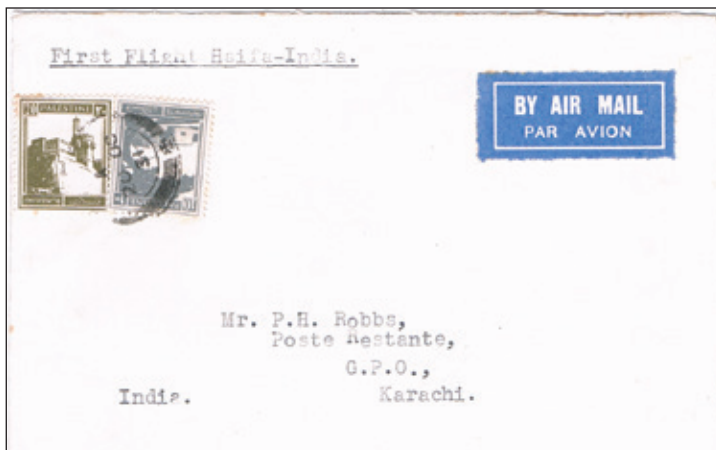

פטור מתשלום עם ציון INTERNE MILITAIRE

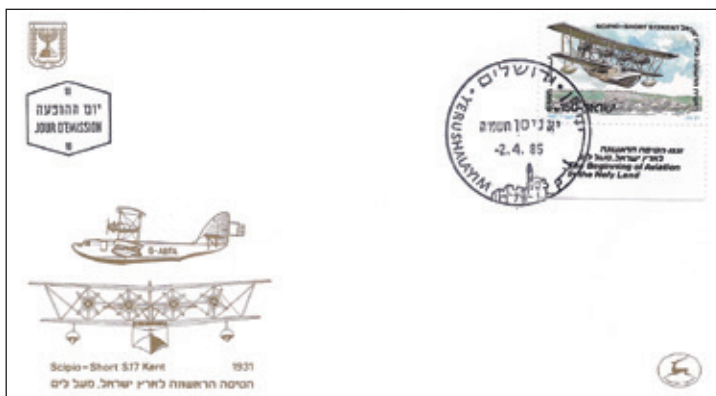
באוויר, בים וביבשה

מעטפת טיסה ראשונה אשר נשלחה מאנגליה ביום
15.10.1931 והגיעה לחיפה ביום 20.10.1931

מעטפת טיסה ראשונה אשר נשלחה מחיפה ביום 20.10.1931
והגיעה לקראצ'י (הודו) ביום 24.10.1931

תמונת המטוס מדגם Short S17 Kant Scipio Class על מעטפת יום ראשון מישראל

ביום 21 באוקטובר 1931 התכנסו על שפת הכינרת בדרום העיר טבריה המוני אדם לחזות בפלא החדש שנחת, פשוטו כמשמעו, בארץ ישראל. המדובר היה במטוס ימי של חברת התעופה הבריטית "אימפריאל אירוויז" אשר נחת במי הכינרת במסגרת טיסת הבכורה של קו התעופה מבריטניה להודו דרך ארץ ישראל.

חברת התעופה "אימפריאל אירוויז" הוקמה בשנת 1924 כתוצאה מאיחוד של מספר חברות תעופה בריטיות. מטרת החברה הייתה להקים קווי תעופה חדשים אשר יקשרו את בריטניה עם כל חלקי האימפריה רחבת הידיים.

הנוסעים אשר המשיכו בדרכם להודו הוסעו מטבריה אל שדה התעופה של צמח, משם המריאו אל הודו במטוס יבשתי.

חשוב לזכור כי באותם ימים נדרשו המטוסים לנחיתות ביניים רבות לצורך תידלוק, וגם מהירות הטיסה הייתה נמוכה מאוד (כ-320 קמ"ש). המסע בקו לונדון - בומבי התמשך לאורך של כשבוע ימים.

נחיתות המטוסים הימיים בכינרת נמשכו עד שנת 1942, ופסקו עקב התרסקות אחד המטוסים הימיים בשל סערה פתאומית בכינרת. קו התעופה המשיך לפעול תוך שינוי מקום הנחיתה לים המלח ולמפרץ חיפה.

כבר מתחילת הפעלתו שימש קו התעופה להעברת דברי דואר אל ארץ ישראל וממנה. בתמונות המצורפות מוצגות מעטפות הטיסה הראשונה של הקו מבריטניה לארץ ישראל ומארץ ישראל להודו.

(המאמר הוכן בעזרתם האדיבה של מר ראובן מובשובסקי ושל מר בני גבירצמן)

"חובב ציון"

בימים אלו, בהם מנהל מועמר קדאפי מלחמת מאסף על שרידי שלטונו בלוב, אפשר לשוב ולהיזכר בדמותו הססגונית של השליט העריץ אשר עמד בחלון הראווה של לוב בעשרות השנים האחרונות.

אחת הפרשות הבולאיות שנקשרו בשמו של קדאפי התרחשה בשנת 1986. ביום האחד בינואר הונפקה בלוב סידרה מן המניין בת 12 בולים ועליהם דמותו של השליט כשהוא לבוש מדים. מיד לאחר תחילת המכירה הבחין אחד ממנהלי הדואר שסימן הדרגה על כתפו של קדאפי עוצב בצורת מגן דוד. כעבור פחות משעתיים הופסקה מכירת הבולים ויתרת המלאי בבית הדואר הושמדה.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ
TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
 ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
 קטלוג מאוייר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

האם הבול הנדיר בעולם חוזר לשוק?

בול גויאנה הבריטית מוחזק מאז שנת 1980 בידיו של המיליונר האמריקאי ג'ון דו פונט. פטירתו בחודש דצמבר האחרון מעוררת עניין מחודש בבול הנדיר ובמושבה הנידחת

המיליונר המוזר

המחיר הגבוה ביותר ששולם עבור בול בודד, והמכירה זכתה לפירסום נרחב בכל אמצעי התקשורת.

סיפורים שונים התפרסמו אודות התנהגותו של המיליונר המוזר כאשר זכה להחזיק בידיו את הבול הנכסף. היו שסיפרו כי ערך טיסת ניצחון במסוקו הפרטי תוך שהוא חג סביב פסל החירות האמריקאי והבול בידו. אחרים ידעו לספר כי הוא אינו נפרד מן הבול ולו לרגע, והוא מניח אותו תחת הכר כאשר הוא הולך לישון. בין אם סיפורים אלו הם נכונים ובין אם לא, אין ספק כי על רקע התנהגותו הכללית של דו פונט לא קשה היה להאמין כי פעל בצורה מוזרה כל כך.

בימים אלו מתנהל בבית הדין האמריקאי מאבק משפטי בין יורשיו של ג'ון דו פונט, כאשר חלק מן התובעים מערערים על צוואתו וטוענים כי לא היה כשיר נפשית כאשר הכין את צוואתו. לכשיסתיים הקרב על הירושה, ויוכרע בחלקו של מי מן היורשים יפול הבול הנדיר, יש לצפות כי בול גויאנה הבריטית יחזור ויעמוד למכירה פומבית לאחר יותר משלושים שנה בהן היה שמור באלבומיו של ג'ון דו פונט.

מושבה נידחת עם בולים מהנדירים בעולם

סיפורו של בול גויאנה הבריטית חזר והתפרסם עשרות ומאות פעמים מאז התגלה הבול במחצית שנות השבעים של המאה ה-19. הבול נמצא על ידי ילד בן 12 בשם ורנון ווגהן, תלמיד בבית הספר המקומי בגויאנה הבריטית. ורנון, שהיה אספן בולים, מיהר להיפטר מן הבול המכוער ומכר אותו תמורת סכום צנוע לאספן מקומי אחר בשם ניל מק'קיננון. בשנת 1878 נמכר הבול לסוחר בולים אנגלי תמורת 120 לירות שטרלינג, ומכאן ואילך המשיך הבול לעבור מיד ליד, כשאספנים ידועי שם מתחרים ביניהם על הזכות להחזיק בו, ומחירו מאמיר ועולה ללא הרף.

ביום 9 בדצמבר 2010 נפטר ג'ון דו פונט ממחלה קשה בכלא האמריקאי. הוא נידון בשנת 1997 לתקופת מאסר של שלושים שנה, לאחר שהרג ביריות שנה קודם לכן את מאמן הכושר האישי שלו, שהיה גם ידידו הקרוב משך שנים רבות.

ג'ון דו פונט היה אחד היורשים של אימפריית התעשיות הכימיות המפורסמת "דו פונט", שערכה נמדד במיליונים רבים מאוד של דולרים. לצד פעילותו האקדמית והספורטיבית העניפה, בחר לעיתים המיליונר המוזר להפגין את עושרו העצום באופן שעורר תמיהות ויצר שערויות במקומות שונים בעולם.

בהשכלתו האקדמית היה דו פונט בעל תואר דוקטור בתחום מדעי הטבע, והוא התמחה בחקר ציפורים. במהלך השנים שהקדיש לנושא גילה והגדיר דו פונט למעלה מעשרים מינים חדשים של ציפורים, וכתב מספר ספרי מחקר אודות ציפורי דרום האוקיינוס האטלנטי.

דו פונט היה ספורטאי פעיל, אשר תמך וקידם את העיסוק במגוון ענפי ספורט. הוא התפרסם בעיקר כמי שפיתח את ענף הטריאתלון בארצות הברית. הוא יזם את הנפקתה של גיליונית זיכרון ועליה דמותו שלו כשהוא עוסק בספורט האהוב עליו.

ג'ון דו פונט היה ידוע כבולאי נלהב, אשר החזיק בכמה מן הנדירים בבולי תבל. הוא משך את עיקר תשומת הלב של העולם הבולאי כאשר רכש במכירה פומבית ביום 5 באפריל 1980 את בול גויאנה הבריטית, הבול הנדיר בעולם, ממנו שרד עותק אחד ויחיד. הבול נרכש במחיר של 850 אלף דולרים, ויחד עם העמלה ששולמה לבית המכירות הפומביות שילם המיליונר סכום עתק של 935 אלף דולרים. באותו זמן היה זה

שלושת הבולים הראשונים נועדו לתשלום עבור העברת דואר מעיר הבירה אל היישובים השונים במושבה, אשר חולקה לשלושה איזורים שונים על פי המרחק מן הבירה. כשנה לאחר מכן, בשנת 1851, החליטו להוסיף שירות של חלוקת דואר בתוך עיר הבירה עצמה. התעריף שנקבע לשירות זה עמד על 2 סנט, וכול בערך נקוב מתאים הודפס על מנת לאפשר תשלום עבור השירות החדש.

שירות זה התברר ככישלון מוחלט, ומעטים בלבד עשו בו שימוש. הבולים העגולים בערך נקוב של 2 סנט הם הנדירים ביותר מבין בולי הסידרה, ולא התגלה אפילו מכתב אחד המבוטל בבול בודד של 2 סנט. מבין עשרת העותקים הידועים כיום שישה עותקים מודבקים בזוגות על שלוש מעטפות, וארבעת הבולים האחרים הורדו ככל הנראה ממעטפה אחת ששולמו עבורה 8 סנט. המעטפה בתמונה לקוחה מאוסף מלכת בריטניה, והיא נשלחה בעלות של 4 סנט לכפר סמוך לעיר הבירה.

לסבול בלטינית

ביום 1 בינואר 1852 הונהגו בגויאנה הבריטית תעריפי דואר חדשים. החלוקה לפי מרחק בוטלה, ונקבע תעריף אחיד לכל רחבי המושבה. עבור מכתב רגיל נדרש תשלום של ארבעה סנט, ואילו עבור דבר דפוס נגבה מחיר של סנט אחד.

בהתאם, הוזמנו באנגליה, בדפוס ווטרלו ובניו, שני בולים חדשים שעוצבו בפשטות. האחד אדום, בעל ערך נקוב של סנט אחד, והשני כחול, בעל ערך נקוב של ארבעה סנטיים.

במרכז הבול שולב סמל המושבה (ספינה מפליגה כשכל מפרשיה מתוחים), משני צידי הסמל נרשם שם המושבה (גויאנה הבריטית), מעל הסמל נרשם הערך הנקוב בסנטיים, ובתחתית הבול נרשמה בלטינית סיסמת המושבה: "אנו נותנים ומקבלים בתמורה" (Damus que vicissem). הייתה זו סיסמה פטרויטית המעודדת למעורבות של התושבים בפעילות למען הכלל.

למרבה הצער, מעצב הבול לא היה בקיא בשפה הלטינית, והוא

השאלה החשובה יותר היא כיצד נוצר המצב שהבול הזה שרד בעותק אחד בלבד. על מנת לענות על כך יש ללמוד את מעמדה המיוחד של המושבה הבריטית הנידחת, ולהכיר את הסיבות שהובילו למעמדה זה.

גויאנה הבריטית שוכנת על חוף הים בחלקה הצפוני של יבשת אמריקה הדרומית. המדובר באיזור קשה למגורים, הסובל מאקלים טרופי חם ומתיש, ג'ונגלים צפופים ומחלות מסוגים שונים. מנקודת מבטם של האירופאים לא היה שום סיבה ליישב את האיזור הנוראי הזה.

בתחילת המאה ה-17 הגיע למקום סר וולטר ראלי, יורד הים הבריטי המפורסם, בעקבות שמועות על מכרות זהב עשירים הקיימים במקום. סימני הזהב המועטים שגילה לא הצדיקו הקמת מושבה בגויאנה, והאיזור ננטש.

למעלה ממאה שנים חלפו בטרם חזרו האירופאים למקום. בסוף המאה ה-18 הקימו ההולנדים מושבה חקלאית בחופה של גויאנה, אליה הובאו אלפי עבדים מאפריקה על מנת לעבד את מטעי הסוכר. מספר שנים לאחר מכן השתלטו הבריטים על המושבה, אולם הם גורשו משם על ידי הצרפתים. רק בתחילת המאה ה-19, בזמן המלחמה הנפוליאונית, חזרו הבריטים ונאחזו במקום, אשר הפך באופן רשמי בשנת 1831 למושבה בריטית.

הבולים הראשונים של גויאנה הבריטית

בשנת 1850 החליטו שלטונות המושבה כי הגיעה העת להנפיק בולי דואר, אשר יאפשרו לייעל את עבודת משרד הדואר המקומי. השילטונות פנו אל בעליו של העיתון המקומי "הרויאל גזט", אשר פעל בעיר הבירה ג'ורג'טאון, והזמינו אצלו הדפסה של שלושה בולי דואר. הציוד הפרימיטיבי של דפוס העיתון לא איפשר הכנת בולים מתוחכמים במיוחד. הבולים עוצבו בצורת עיגול שבהיקפו נרשם שמה של המושבה. הם הודפסו בצבע שחור על נייר צבעוני, כאשר כל ערך נקוב הודפס על נייר בצבע שונה. שלושת הבולים, בערכים נקובים של 4, 8, ו-12 סנט, זכו לכינוי "גלילי כותנה", כיוון שהם דמו בצורתם לחותמות שהיה נהוג להחתים את גלילי הכותנה שנשחרו במושבה. כדי למנוע את זיוף הבולים הפשוטים נקבע כי פקיד הדואר יחתום בכתב ידו במרכז כל אחד מן הבולים.

התקלה המפורסמת ביותר אירעה בשנת 1856. בעקבות עיכוב במשלוח הבולים החדשים מאנגליה הוחלט להדפיס בולים זמניים בבית הדפוס של העיתון המקומי. הוזמנו שני בולים, בערכים נקובים של סנט אחד וארבעה סנט. שני הבולים הודפסו בצבע שחור על נייר בצבע אדום. פקידי הדואר נדרשו לחתום על כל בול כדי למנוע זיופים והונאה.

הבול בערך נקוב של ארבעה סנט, ששימש למשלוח מכתב רגיל לכל מקום ברחבי המושבה, אזל כעבור זמן קצר, ומנהלי הדואר הזמינו כמות נוספת של הבול. הפעם הודפס הבול בצבע שחור על נייר בצבע כחול. שני הבולים בערך הנקוב של ארבעה סנט הם נדירים וערכם הקטלוגי עומד על עשרות אלפי דולרים, אולם השיא שמור לבול שערכו הנקוב סנט אחד, ממנו נותר עותק אחד בלבד.

בחודש אוקטובר 1862 נדרשה שוב התערבותו של העיתון המקומי. הבולים מאנגליה לא הגיעו, ובית הדפוס של העיתון התבקש להכין בולים זמניים. הבולים שהודפסו בגיליונות של 24 בולים כל אחד, עוצבו בפשטות רבה, והתבססו על מסגרת העשויה מחלקים של עיטורים שהיו בבית הדפוס. מכיוון שלא היו במלאי מספיק חלקים זהים, שובצו בכל בול בגיליון חלקים שונים ולמעשה כל אחד מ-24 הבולים שונה מן האחרים. מרכז הבול נותר ריק, על מנת לאפשר לפקידי הדואר לחתום את שמם באופן ברור.

עשרים שנה חלפו, ובשנת 1882 חזרה הבעיה על עצמה. מלאי הבולים אזל, והספינה מאנגליה בוששה להגיע. בחודשים הראשונים השתדלו מנהלי הדואר להימנע מהדפסת בולים זמניים, וניסו לספק את הביקוש על ידי הסבתם של בולים רשמיים לשימוש הציבור. ברשות משרדי הממשלה במושבה היה מלאי של בולים עליהם הודפס כמה שנים קודם לכן הדפס רכב של המילה "רשמי". מילה זו נמחקה בפס שחור, והבולים הוצעו למכירה בבתי הדואר. כאשר אזל גם מלאי הבולים המוסבים, לא ניתן היה עוד להימנע מהדפסת בולים זמניים. בית הדפוס של חברת בולדווין ושות' בג'ורג'טאון התבקש להכין את הבולים הזמניים. עוצבו שני בולים עם מסגרת העשויה מסימני דפוס, ובמרכז כל בול הודפסה ספינת המפרשים, סמל המושבה.

טעה באיות הסיסמה. במקום לרשום את המילה Petimus שפירושה "נותנים", רשם המעצב את המילה Patimus שפירושה "סובלים". המשפט שהתקבל "אנו סובלים ומקבלים בתמורה" לא היה לרוחם של מנהלי הדואר. הבולים עוצבו מחדש על ידי "וטרלו ובניו", ובתחילת 1853 החל השימוש בבולים החדשים.

הביקוש לבולים השגויים מצד האספנים גרם לאנשי הדואר של גוויאנה הבריטית להדפיס אותם מחדש בשנת 1885. בולים אלו הודפסו על נייר עבה יותר מזה שעליו הודפסו הבולים המקוריים, כך שניתן להבחין בין שתי ההדפסות. הבולים המקוריים נדירים מאוד, ומוערכים בסכומים של למעלה מעשרת אלפים דולר. הבולים מההדפסה החוזרת מוערכים בסכום של כעשרה עד חמישה עשר דולרים בלבד.

בעיות באספקת הבולים

העיצוב החדש שימש את גוויאנה הבריטית (בשינויים קלים) משך שנים רבות, גם כאשר הוחלפה החברה המדפיסה בשנת 1876, והחווה נמסר לחברת "דה לה רו". הבולים הודפסו בבריטניה ונשלחו מעת לעת אל משרדי הדואר של המושבה בדרום אמריקה. המרחק הרב וקווי הספנות הלא סדירים גרמו מידי פעם לתקלות באספקת הבולים. מנהלי הדואר שנותרו ללא בולים נדרשו אחת לכמה שנים לאלתר פתרונות זמניים שיאפשרו את המשך פעולתם התקינה של שירותי הדואר.

ט"ס

טליה
קונה ומוכר בולי ישראל
שנתונים
מעטפות מיוחדות
ביליונות מיוחדים
מעטפות וביליונות נגריים
תוויות קלוסנדורף, סימה
בולי זרחן שונים
אלבומיות ודפי מזכרת.

נייד: 052-3315322 טל: 03-7301142
moshe.aharon39@gmail.com

ספינת המפרשים הנאה יצרה בעיה קשה לפקידי הדואר. היא לא השאירה להם מקום פנוי לחתום את שמם. מנהלי הדואר נדרשו לחשוב על פיתרון אחר כנגד זיופים, והם החליטו לנקבב את הבולים בעזרת מכונת ניקבוב שהייתה במושבה.

החלטה טובה, אבל בעייתית. מכונת הניקבוב שברשותם הכילה רק מילה אחת, "דוגמה" (SPECIMEN). מילה זו משמשת בדרך כלל על מנת לסמן בולים מבוטלים, שאינם לשימוש. בולי הדוגמה של גויאנה הבריטית הם היחידים בעולם שנועדו דווקא לסמן כי הבולים הם בתוקף, ומותר להשתמש בהם למשלוח דואר.

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. - M.R.M

נציגים בלעדיים לאביזרים ואלבומי:
Exclusive Agency in Israel of LINDER
חבר באגודות: I.S.D.A. – I.F.S.D.A.

<http://www.romanoauctions.com>
Email: romano@stampcircuit.com

טל./פקס 972-3-5282790

המכירה הקרובה בספטמבר 2011.

***

חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם,
מדינת ישראל, אוטוגרפים.
חו"ל: אירופה, אסיה, אוספים,
סדרות בודדות מכל התקופות.
נומיסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט,
ישראל והעולם.

מעוניינים בחומר בולאי ללקוחותינו בארץ ובחו"ל.

***

כתובתינו: דיזינגוף סנטר - תל אביב -
ת"ד 23274 תל אביב 61231

שעות פתיחה: א'-ה' 9.30-20.00 - ו' 9.30-13.30

התקיימה תחרות בין ההורים על מידת השליטה שלהם במלקט, והמנצח, זה שהצליח להכניס את הבולים אל האלבוים במהירות הגדולה ביותר, זכה בפרס בולאי.

החוג זכה להצלחה גדולה בקרב הילדים, שהודו למורה רעות המתמידה זה מספר שנים לקדם את נושא הבולאות בבית הספר.

חדש בירושלים

אוספים - איתן בר ארז

הערכה ושמאות, תיווך ומכירה פומבית של אוספים באינטרנט, קנייה ומכירה לפרטיים.

סניף ירושלים: בניין כלל חנות 325,
רח' יפו 97 י-ם,
טל' 02-6259638

פתח תקוה: ברנדה 58, פ"ת,
טל' 03-9337024

נייד: 052-5974151

מסיבת סיום חוג בביה"ס "גבריאלי" בתל אביב

ביום 16 ביוני 2011 נערכה בבית הספר "כרמל גבריאלי" בתל אביב מסיבת סיום של חוג הבולאות אותו הדריכה המורה רעות שמאי. למסיבת הסיום הוזמנו גם ההורים, ולתלמידים הייתה ההזדמנות להפגין את ידיעותיהם הבולאיות בפני ההורים.

הילדים לימדו את ההורים כיצד למצוא את הפרטים הקטנים שבבול. ולכולם הייתה הזדמנות לבלות יחד שעה קלה של עונג, לפתור חידות, ולסדר את הבולים באלבוים.

מבט להנפקת דצמבר 2011

אגדות הכדורגל הישראלי

רכבת העמק

תווית - חג המולד

לתת - חילוק והצלה

75 שנה לתזמורת הפילהרמונית הישראלית

גיליון מיוחד - רכבת העמק

מלכה. בזמן מאסרו למד פרננדז את מנהגי המקום, וכך זכה להתמנות לשליחות אל סיאם.

הוא נסע לבדו בספינת מסחר סינית שעשתה את דרכה לעבר סיאם, והיה לאירופאי הראשון שהגיע לשם. שליחותו עלתה יפה, וכעבור חודשים ספורים הוא הוביל משלחת של מלך סיאם אל המושל הפורטוגלי של מלכה. שתי הממלכות חתמו על הסכם דיפלומטי, שעדיין תקף גם כיום, 500 שנה מאוחר יותר.

ביום 20 ביולי 2011 הנפיקה תאילנד צמדת בולים לציון התאריך ההיסטורי.

מקסיקו מקדמת את הבולאות

ביום 8 באוגוסט 2011 הנפיקה מקסיקו בול מיוחד לקידום הבולאות.

איטליה מקדמת את התיירות

ביזמת הסוכנות הלאומית לתיירות באיטליה הונפק ביום 23 ביולי 2011 בול מיוחד לעידוד התיירות בארץ המגף.

בולי שחמט בארובה

האקספרס. דמותו החביבה של תומאס הקטר הופיעה על אחד הבולים שהנפיקה בריטניה ביום 14 ביוני 2011 לכבוד קטרי הרכבת של הסידרה הפופולארית.

ריקמה מסורתית בפורטוגל

ביום 28 ביוני 2011 הנפיקה פורטוגל סידרה בת שמונה בולים שהוקדשה לאומנות העממית במדינה. בכל אחד מן הבולים מוצגת טכניקה האופיינית לאחד מן האיזורים במדינה, ולסיגנונות שהתפתחו לאורך ההיסטוריה.

חצר המשק באוקראינה

דואר אוקראינה הנפיק ביום 25 ביוני 2011 גיליונית זיכרון חמודה המציגה את המראה הטיפוסי של חצר משק באיזור הכפרי של המדינה. חיות המשק, הבית הלבן המקורה בגג עשוי קש, ואפילו הסנוניות המגדלות את זוליהן בקן שמתחת לגג.

500 ליחסים הדיפלומטים בין תאילנד ופורטוגל

בשנת 1511, זמן קצר לאחר שכבשו את איי מלכה, שלחו הפורטוגלים את דוארטה פרננדז על מנת ליצור קשרים עם מלך סיאם. פרננדז היה חייט במקצועו, אשר הגיע לאיזור שנתיים קודם לכן, והושלך לכלא על ידי שלטונות

המסע הגדול של הדרוויש הטורקי

אווליה צ'לבי נולד בטורקיה בשנת 1611 כבן למשפחת עבדים ששירתה בחצר השולטן. בילדותו זכה לחינוך מעולה, ובהיותו כבן שלוש החל במסע גדול ברחבי האימפריה הטורקית. את מסעותיו הרבים תיעד צ'לבי בספר בן עשרה כרכים, המהווה את אחד התיאורים המקיפים והיסודיים ביותר של המזרח התיכון במאה השבע עשרה. בין היתר ביקר צ'לבי גם בארץ ישראל, והשאיר תיעוד של אתרים דוגמת העיר צפת. צ'לבי נפטר ככל הנראה בקהיר בשנת 1682. לרגל מלאת 400 שנה ללידתו של הנוסע המפורסם, הנפיק דואר טורקיה שני בולים ביום 18 באפריל 2011.

עלילות תומאס הקטר

בשנת 1945 כתב איש הכנסייה וולברט אאודרי את הספר הראשון בסידרה המתארת את עלילותיהם של קטרי הרכבת בתחנה בה הם נמצאים. הספר, שניכתב במקור עבור בנו הקטן כריסטופר, הפך מהר מאוד ללהיט, ונמכר במאות אלפי עותקים. וולברט אאודרי המשיך וכתב 26 ספרים בסידרה, ולאחר מותו המשיך בנו וכתב עוד 16 ספרים.

אחת הדמויות המרכזיות בסידרה הוא תומאס, הקטר הכחול הקטן, המשמש בתחילת דרכו כקטר שירות בתחנה, ועומד בצילם של חבריו הגדולים והחשובים ממנו. תומאס שואף תמיד לתפקידים מעניינים יותר, ובעיקר לזכות לסחוב את קרונות רכבת

במאי קולנוע מפורסם בספרד

דואר ספרד הקדיש ביום 22 ביולי 2011 בול מיוחד לאחד מבמאי הקולנוע החשובים בתולדות ספרד, לואיס גרסיה ברלנגה, אשר נפטר בשנת 2010. הוא זכה לעיקר פירוטו בתקופת שילטונו של

פרנקו, בה השכיל לשלב בסרטיו ביקורת כנגד השילטון הדיקטטורי תוך הסוואתה במעטה של הומור וסאטירה. ברלנגה נחשב על ידי אנשי מקצוע כאחד מעשרת הבמאים החשובים בהיסטוריה של הקולנוע העולמי.

גלידה בשבדיה

דואר שבדיה הקדיש השנה את סדרת בולי הקיץ המסורתית לנושא קריר ומתוק – גלידה. ביום 12 במאי 2011 הונפקה סידרה בת חמישה בולים המציגים מנות גלידה מעוררות תיאבון.

צפרדעים בוונאוטו

ביום 27 ביולי 2011 הונפקה בוונאוטו סדרה בת ארבעה בולי צפרדעים, בתוספת גיליונית זיכרון שעוצבה בצורת צפרדע. הסידרה מציגה את צפרדע העצים היורקה, שגודלה כאחד עשר סנטימטרים והיא אופיינית לאיי וונאוטו.

רכיבה על אופניים בסין

בשנים האחרונות עוברת סין מהפיכה חסרת תקדים, והמודרניזציה ניכרת בכל אורחות החיים. תופעה זו כרוכה גם בצדדים שליליים רבים, דוגמת זיהום האוויר הנגרם על ידי מיליוני המכוניות החדשות שרכשו הסינים. ממשלת סין, המבקשת לעורר את המודעות לנזקי זיהום האוויר, הנפיקה ביום 2 ביולי 2011 בול שנועד לעודד את הרכיבה על אופניים כאמצעי תחבורה לא מזהם. כותרת הבול היא "ניסיעה ללא פליטת פחמן".

אריות ים באיי פוקלנד

ביום 30 במאי 2011 הקדיש דואר איי פוקלנד סידרה בת ארבעה בולים לאריות הים, המוגדרים כבעלי חיים בסכנת הכחדה.

350 שנה לעיר אירקוצק

ביום 24 ביוני 2011 הנפיק דואר רוסיה בול מיוחד לציון מלאת 350 שנה לייסוד העיר אירקוצק.

אירקוצק שוכנת בלב סיביר, במרחק של כ-5200 קילומטרים מזרחית למוסקבה. היא הוקמה במחצית המאה השבע עשרה כחלק ממאמץ של הצארים לחזק את שילטונם במזרח סיביר ולפתח את כלכלת המקום. העיר שימשה שנים רבות כארץ גזירה אליה שלחו פושעים שנידונו לגלות.

ביום 22 ביולי 2011 הנפיק דואר האי ארובה סידרה בת 15 בולים ועליהם כלי שחמט. הבולים שובצו בגיליון ענק שעוצב בדמות לוח שחמט, כך שכל כלי הוצב במקום בו עמד בזמן משחק השחמט שנערך בניו יורק בשנת 1955 בין בירן ופישר.

מודעות להגנה על קשישים בברזיל

דואר ברזיל הנפיק ביום 28 ביוני 2011 בול תעמולה מיוחד להגברת המודעות לצורך להגן על אוכלוסיית הקשישים במדינה.

בולי תירות בקנדה

אחד מסוגי האטרקציות שיכול המבקר לפגוש ברחבי קנדה הם שלטי הפירסום הענקיים המוצבים על בתי עסק ועל מוקדי תירות. בסידרה בת ארבעה בולים שהונפקו ביום 7 ביולי 2011 מציג דואר קנדה דוגמאות לשלטים אלו, כגון תפוח האדמה הענק המפאר את מוזיאון תפוחי האדמה באי הנסיך אדוארד, או דיונון הענק המוצב בפתח נמל גלבר שבניו פאונדלנד.

הדיונון הענקי שאורכו למעלה מ-16 מטרים נועד לציינ את לכידתו ההיסטורית של דיונון ענק אמיתי בגודל זה על ידי ספינת דיג שיצאה בשנת 1878 מן הנמל. הייתה זו הפעם הראשונה בהיסטוריה בה נלכד דיונון הענק, אשר נחשב עד אז ליצור מיתולוגי שאינו קיים במציאות.

הפסל הענק, הבנוי בגודל טבעי של הדיונון שנלכד, הושלם בשנת 2001.

2.8.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
אוגוסט 2011

2.8.2011
חותמת אירוע
ויקימניה 2011

27.7.2011
חותמת אירוע
27 שנה
לאגודת "חי בר"

5.7.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
יולי 2011

5.6.2011
חותמת אירוע
חונכת פרויקט השדה
הסולארי הראשון

13.9.2011
חותמת יום הופעה
משחקי ילדים

13.9.2011
חותמת יום הופעה
מועדים התשע"ב

13.9.2011
חותמת יום הופעה
חברות ישראל ב-OECD

13.9.2011
חותמת יום הופעה
אלבומים נבחרים

6.9.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
ספטמבר 2011

**תרום
בולים
לחוגי
הנוער**

6.12.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
דצמבר 2011

1.11.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
נובמבר 2011

4.10.2011
חותמת אירוע
יריד הבולים
אוקטובר 2011

13.9.2011
חותמת יום הופעה
תווית ביול
צבי שיטים

התאחדות בולאי ישראל
מאתחת לחבריה
שנה טובה

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנה בדאר. סוכנות בלעדית לאבידרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

*** חנות מקוונת ***
 משלוח בדואר רשום

חדש ב- בית טוב

אינדקס נושאים לאספנים תמטיים
 האתר www.bait-tov.com ימצא בשבילך את הסדרה החסרה לך בכל נושא

כנס לאתר, עבור לעברית ולחיצה על דגל ישראל
 - לחץ 'אינדקס נושאים' ובחר נושא מרשימה
 - בנוסף בחר מהרשימה 'שוכי ישראל' את היישוב שלך ותופתע

ת.ד. 2275 בת-ים 59121 טלפקס: 03-5535313

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות, בולי ישראל, חותמות, אלבומים

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה, הופיע מחירון בולי ישראל 2010 בולי הרשות הפלסטינאית

מבצע:
מנורת פוספור לבולי ישראל - 150 ש"ח

יבוא אלבומי IMPORTA והוויד
רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871
טלפון סולארי: 0545-390225; איסמייל: gil-adi@zahav.net.il

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים, זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים

נציג בלעדי של DAVO-MICHEL
אלנבי 94 תל-אביב (במרתף)
טל: 03-5605430; פקס: 03-5605755
email:stamps.center@gmail.com

הספריה הבולאית

של התאחדות

בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה

לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 12:00-19:30

(ללא תשלום)

השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות -

לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',

טל: 03-6295547

למכירה

ניתן לרכוש עותקים קודמים של "שוכל" במחיר של 5 ש"ח האחד + דמי משלוח.

(גיליון מספר 1 - 50 ש"ח. מספר גיליונות אינם יותר במלאי)

בולי מידן ראובן

קונה ומוכר בולים בולי ישראל, שנתונים, תוויות קלוסנדורף, סימה ובולי זרחן שונים

טל' נייד: 052-8301265

אליק רינק

בולים ומטבעות

קונה ומוכר

רח' ה 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124, טל 03-6297192, פקס 03-5255131

מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,

טל/פקס: 03-5251552

דוא"ל: motib51@smile.net.il

אוספים - איתן בר-ארז

הערכה ושמאות, תיווך ומכירה פומבית של אוספים באינטרנט, קניה ומכירה לפרטיים

סניף ירושלים: בניין כלל חנות 325, רח' יפו 97 י"ם, טל: 02-6259638

פתח-תקווה: ברנדה 58 פ"ת, טל: 03-9337024

נייד: 052-5974151

בס"ד

עוואד משה - Talia Stamps

קונה ומוכר בולי ישראל, שנתונים, מעטפות מיוחדות, גיליונות מיוחדים, מעטפות וגיליונות גנריים, תוויות קלוסנדורף, סימה, בולי זרחן שונים, אלבומיות ודפי מזכרת.

טל: 03-7301142. נייד: 052-3315322

moshe.aharon39@gmail.com

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.

רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231

טל: 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145

Email: info@bwsegal.com

ההנפקה הבאה -
המלחמה באיידס

בולי או"ם למען עולם טוב יותר

4 בפברואר 2011 בולים מן המניין - מרכזי האו"ם

3 במרץ 2011 - מטבעות ודגלים 2011

12 אפריל 2011 - יובל לטיסה המאויישת הראשונה לחלל

5 במאי 2011 - מורשת עולמית - המדינות הנורדיות

גליונות גנריים

